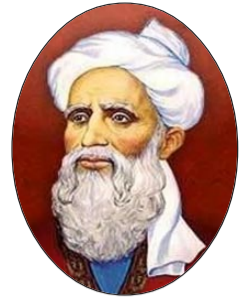

АНВОРИ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Наширияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.anvor.tj **№10 (311) 2-юми декабри соли 2020, чоршанбе (оғози нашр: соли 1994)**

75-СОЛАГИИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ КҮЛОБ БА НОМИ АБӮАБДУЛЛОҲИ РӮДАКӢ МУБОРАК БОШАД, ҲАМВАТАНОНИ АЗИЗ!

КГУ ИМЕНИ АБУАБДУЛЛОХ РУДАКИ - 75 ЛЕТ

С. 8

2020: ФАӢОЛИЯТИ ДОНИШГОҲ ДАР РАҚАМҶО

С. 9

МУНОСИБАТИ ИНСОНГАРОНА БА КӮДАКОНИ ИМКОНИЯТАШОН МАӢДУД

С. 11

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ҳамчун яке аз муҳимтарин мактабҳои олии вилоят ва мамлакат дар давоми ҳафтаи соли фаъолияти худ дар қатори дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар дар тарбияи меъморони маърифату маънавиёт - омӯзгорон ва мутахассисони бахшҳои мухталифи ҳаёти ҷомеа ва давлат нақши сазовор гузоштааст.

Бояд гуфт, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб яке аз марказҳои асосии тайёр намудани омӯзгорон ва рушди фарҳангу адаби кишвар ба ҳисоб рафта, ҳазорон нафар дастпарварони он имрӯз дар муассисаҳои гуногуни таълимӣ ва соҳаҳои мухталифи иқтисоди миллимон дар ҳамаи минтақаҳои кишварамон ва хориҷ аз он фаъолият доранд.

Танҳо дар замони соҳибистиклолии давлатамон ин даргоҳи илму маърифатро қариб 20 ҳазор нафар хатм кардаанд. Садҳо нафар ходимони давлативу ҷамъиятӣ, шоирону нависандагони номдор ва ҳунармандони варзида хатмкардагони ҳамин донишгоҳ мебошанд.

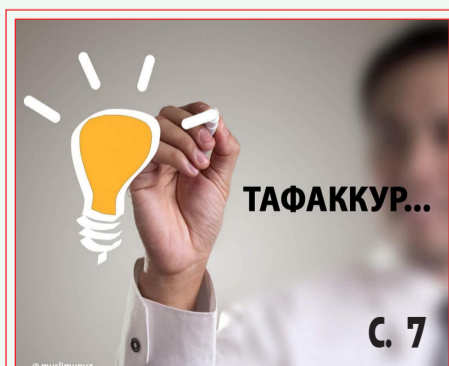
Аз суҳанронии муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бахшида ба Рӯзи дониш ва 70-солагии таъсиси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, 01.09.2015, шаҳри Кӯлоб

ДИРАФШИ КОВАӢНИ

С. 2

ҲАРОБИҲОИ ФИКРӢ ВА ЭЪТИҚОДӢ

ТАФАККУР...

С. 7

ҲАРФИ ДОНИШЧӢ

С. 12-13

МУНОЗИРАИ СИМИНИ БЕҲӢАӢОНИ БО ИБРОҲИМ САҲӢО

С. 14

Зафар МИРЗОЁН, ховаршинос, профессор фаҳрии Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

Парчам, дирафш (арабиаш байрақ, ливо) дар ҳама давру замон рамзи давлати миллӣ доништа шудааст.

Пайдоиши парчамро реша дар гузаштаҳои дури фаротарихӣ доранд. Илми парчамшиносӣ, ки зодаи Аврупо буда, "вексюкология" унвон дорад, пайдоиши парчамҳои нахустинро дар садсолаи IX пеш аз мелоди Масеҳ гуморидаанд. Таърихнигорони аврупоӣ, чун ҳамеша пайдоиши ҳар он чиро ки ба фарҳангу тамаддун пайвастагӣ дорад, дар таърихи Руму Юнони бостон ҷуста, нақши Эрону Хуросони Бузургро меҳоманд ҳеҷ нишон бидиҳанд. Дар мавриди пайдоиши парчам низ парчамшиносони (вексюкологҳои) русиву аврупоӣ таваҷҷӯҳи алоқамандонро ба Юнони бостон ҷалб карда, нахустин парчами аз матоъ таҳияшуда ро ба сарлашқари юнионӣ, Фемистокл, ба соли 480 пеш аз мелод нисбат доданӣ мешаванд. Воқеан, асри V пеш аз мелод замоне буд, ки Рум ба императории Эрони Бузург боқ мепардохт. Дар нигари таърихнигорони рус, то соли 480 лашкардорон аз қабзаи алафи хушк, ё думи бофтаи асп парчам таҳия мекардаанд. Аммо китобхондагон огоҳанд, ки пайдоиши парчам реша дар таърихи беш аз шашазорсолаи давлатдорӣ эронитаборон дорад. Бигзор достони "Коваи оҳангар"-и Ҳаким Фирдавсро устураву афсона доништа, огози парчамдориро аз он замон нашуморанд. Лек дар осори гузаштаи дури тоҷикон аз арҷгузорӣ ба дирафши коваёнӣ, аз рангҳои дирафш суханҳои ҷолиб гуфта шудааст.

Аз ҷумла, дар модари китобҳои ҷаҳон, "Авасто", чунин матнҳое ҷой доранд:

"Фурӯҳарҳои некутавони поку муқаддасро меситоям, ки лашқари бешумор биороянд ва силоҳи ба камар баста бо дирафшҳои барафшоштаи дурахшон..."

Ва ё: "Фурӯҳарҳои Сомӣ Гаршосбро меситоям, ки барои душманон бозувони қавӣ дорад ва бо санги фароҳу бо дирафшҳои паҳн, бо дирафшҳои кушудаду сарафроз барои муқовимат кардан дар баробари роҳзаноии вайронкунанда ва ҳавлноқ мебошад". ("Авасто", Техрон, 1378 - 1999, Яшти 10-ум, банди 139).

Дар "Таърихи Табарӣ" навишта шудааст, ки "Дирафши коваёнӣ аз пӯсти шер буд ва подшоҳон онро ба зевар биёростанд ва зару симу гавҳар бар он пӯшонданд. Онро ахтари коваёнӣ низ меномиданд..."

Фирдавсии бузургвор пешинаи дирафши коваёниро бо назардошти нахустин шоҳаншоҳии иронитаборон 6600 сол (дар замони пешдодиёну каёнӣ) хондааст.

Дар "Авасто", пиромуни рамзҳои дар рангҳо нуҳуфта, ба гунаи зер матне ҷой дорад: Ранги сафед вижаи табақаи аввал, ё рӯҳониён ва ранги сурх намоёндаи табақаи дувум, ё ҷанговарон ва ранги сабз (бунафш), ё обӣ нишони табақаи севум, ё кишоварзон - пешаварон мешавад. (ба ишораи банди 126 дар Яшти даҳум.) Ҳошими Разӣ, "Таърихи мутолиоти динҳои Ирон", Т., 1371 (1993), сах.55)

Дирафши коваёнӣ ҳамеша рамзи шаъну шарафи миллияти эронитаборон ва парчамбардор будан мояи ифтихори радони сарбаланди корзорҳо будааст. Дар аҳди бостон аз даст додани дирафши миллӣ нангбору бешарафӣ арзёбӣ

ДИРАФШИ КОВАЁНӢ

(ё пешинаи парчамдорӣ тоҷикон дар бостон ва имрӯз)

мегаштааст. Мунодӣ аслу насаби ориёӣ дар "Шоҳнома"-и беҳамтои худ лаҳзаҳои ҷолиби пурэхоси арҷгузорӣ ва ҷоннисории радону диловарсаронро, ба ҳангоми наҷоти парчами миллӣ, бо як маҳорати устодона бозтоб намудааст. Ва яке аз он саҳнаҳоро, ки ниҳоят рӯҳангезу ҳасос аст, ба таври фишурда дар ин ҷо бозгӯ менамоем:

Ба ҳангоми набарди хунин бо туркони Чин, родмарди озодае бо номи Гиромӣ мебинад, ки парчамбардор кушта шуда, "дирафши хумоюн пур аз хоку хун" нагун аст, худро дар яки он ба корзор расонда, дирафшро бармеафрозад ва бо як даст шамшеру дигар дирафш, бо туркон мезамад:

Ба як даст шамшеру дигар дирафш, Бигирад бад-он ҷо дирафши бунафш.
("Шоҳнома", ҷ. VI, с. 109)

Душманон ҳамла оварда, дар набарди нобарбар дасти Гиромиро бо шамшер мебурианд. Аммо Гиромӣ бо дандон дирафшро дошта, ба разми диловаронаш идома медиҳад:

Гиромӣ ба дандон бигирад дирафш, Бидорад ба дандон дирафши бунафш.
("Шоҳнома", ҷ. VI, с. 123)

Туркон ба ғазаб омада, аз дур вайро бо тир меафкананд. Ин лаҳзаро родмарди озода, Настӯҳ пури Зарир дида аспашро ба пеш меронад ва шаст тан аз душманони дар гирди дирафш гирдомадаро кушта, дирафшро аз замин бармедорад. Ҷолиб он аст, ки чунин саҳнаи пурэхоси офаридаи Ҳакими Тусро синамогарони шуравиву аврупоӣ, пас аз 1000 сол дар бозтоби саҳнаҳои қаҳрамониҳои Чанги Дувуми Чаҳонӣ (солҳои 1941 - 1945), борҳо такрор кардаанд.

Бузургону сипаҳбодони гузаштаи мо, ҳар кадоме дирафшҳои вижае доштанд, ки рӯяшон намодҳое тарсим гашта, аз рӯи онҳо тафовути як сипоҳ аз сипоҳи дигар муайян мегардид. Чунин дирафшҳои вижаро, пас аз солиёни дароз дар Аврупо ба унвони "штан-дарт" ҷорӣ намуда буданд. Дар номаи бостони Ҳаким Фирдавсӣ дирафшҳои сипаҳбодону гурдон, ба сурати зер бозтоб шудаанд: Дирафши Рустам - аждаҳопайкар, дирафши Тӯс - пилпайкар, дирафши Гев - гурпайкар, дирафши Гударз - шерпайкар, дирафши Исфандиёр - хумопайкар, дирафши Фарибурз - говмешпайкар, дирафши Гуроза - гурпайкар, дирафши Фарҳоди Қубод - оҳупайкар, дирафши Ашқаш - пайкарпаланг, дирафши Занга - пайкархумо ва ғайра.

Дар бораи рангҳои парчамҳо ва умуман рамзи рангҳо, донишиёни мағрибӣ-ву машриқӣ нигоҳҳои гуногун дошта, ҳар кадоме аз зовияи биниши мардуми худ фалсафаи рангҳоро бозгӯ кардаанд. Воқеан, дар таърихи фалсафаи ҷаҳонӣ файласуфон тобиши рангҳоро ба гунаи худ дарёфтаанд. Масалан, модигароӣ (материалистҳо) бар он боваранд, ки ранги сурх далолат ба хун ва мубориза баҳри озодиёро дорад, ранги сафед бознамоёнгарӣ барфу покизагӣ аст, ранги зард ишора ба биёбону бодияҳо дорад ва ғайра.

Метафизикҳо бар он гумонанд, ки рангҳо дорои рамзҳои ба ҳам зидду нақиз мебошанд. Чунонки, ранги сиёҳ баёнгарӣ азодорӣ ва ҳамзамон муносиботи таносулӣ мебошад, ранги сафед ифодагари ифқату беолоишӣ ва ҳамзамон марг, ранги сурх ба ишқ ва нафрат, зард ба садоқату самимият ва ҳамзамон ба хиёнат ишора мекунад.

Дар "Авасто", ҷуз аз бастагии рангҳо

ба табақаҳои ҷомеа, ки дар боло гуфта шуд, рангҳои писандидаи ориёӣҳо бо диди вижае бозгӯ шудааст. Аз ҷумла, оварда шудааст, ки сурх - нерӯмандӣ, мардонагӣ, ҷасорат; зард - бузургӣ, шукӯҳ, сарватмандӣ; сабз (бунафш) - озоидӣ, тандурустӣ, умед ба оянда; сафед - покӣ, хирад, андешаи некро далолат мекунад.

Ба нигар мерасад, суҳангустарӣ дар ростии рангҳои парчамҳо, бидуни ёдкарди алоҳидаи рангҳои кайфиятҳои дирафши коваёнӣ пурра нахоҳад буд. Чуноне дар огози ин навиштор ишора гардид, ба бори нахуст таърихи пайдоиши дирафши коваёнӣ дар "Шоҳнома"-и Ҳаким Фирдавсӣ бозтоб гардидааст; Кова пешбанди чармини оҳангарии худро ба найза баста, бармеошӯбад ва он дирафши қиёмӣ мардум мегардад. Ба ҳангоме ки Кова ба назди Фаридун меравад ва шоҳ пешдомани чармини ба найза барбастаро мебинад, бо гавҳари дурахшон ва дебои (матой нафиси) Рум онро меорояд. Аз ситораи он дирафш рангҳои сурху зарду бунафш ҷило медиҳад:

**Биёрог онро бо дебои Рум,
Зи гавҳар бар ӯ пайкару зар-ш бум.**

("Шоҳнома", ҷ. I, с. 100)

Пас аз он ҳар шоҳе, ки бар тахти каёнӣ нишаст, ба он чарм гавҳари нав ба нав баровехт. Баъдҳо дирафши коваёнӣ дебову аз парниён сохта шуда, мояи ифтихори озодагон гардидааст:

**Зи дебои пурмойву парниён,
Бар он гуна гашт ахтари коваён.**
("Шоҳнома", ҷ. I, с. 102)

Ин нукта дархӯри таваҷҷӯҳ аст, ки Ҳаким Фирдавсӣ дар "Шоҳнома"-и беҳамто, парчами душманонро, аз ҷумла Сова ва Афросиёбро, бо ранги сиёҳ ба тасвир оварда, сар ба зер афқандани дирафши сиёҳро рамзи мағлуб сохтани душман бозтоб намудааст. Бад-он гуна, ки Бежан дар набарди хунин турконро мағлуб карда, парчами сиёҳашонро сар ба зер меафканад:

**Ки Бежан ба пирӯзӣ омад чу шер,
Дирафши сияхро сар оварда зер.**

Воқеан, яке аз вижаҳои парчамдорӣ тоҷикон дар он аст, ки гузаштагонӣ дури мо нахустин буданд, ки дар парчами давлатдорӣ худ нақши се ранги рамздорро тарсим карда буданд. Чуноне Ҳаким Фирдавсӣ овардааст:

**Фурӯ хист з - ӯ сурху зарду бунафш,
Ҳаме хондаш "Коваёнӣ дирафш".**
("Шоҳнома", ҷ. I, с. 100)

Имрӯз дар саросари ҷаҳон, аз ҷумла дар Русия парчами серанга ("триколор") машҳур аст. Шумори зиёди халқиятҳои рӯи замин рангҳои вижаеро пазируфта, онҳоро рамзи миллату давлати худ гу-

мориданд. Чуноне ки давлати Фаронса рангҳои сурху сафеду обӣ, Италия - сабзу сафеду сурх, Австрия ва Канада - сурху сафеду сурх, Русия - сафеду обиву сурх, Нидерланд - сурху сафеду обӣ ва монади он.

Дирафши коваёнӣ шӯрбахтона бар асари тозиши ваҳшиёнаи тозиён ба замин афтод ва то расидан ба истиқлолияти давлатӣ, беҳтараш бояд гуфт, то Иҷлосияи сарнавиштосози XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки чанд рӯз пеш 25-солагии он бо як тантанаи бошуқӯҳ арҷгузорӣ шуд, дигар барафшошта нагашт. Дар бораи сарнагунии дирафши коваёнӣ ва арзиши он Балъамӣ навиштааст: "Чун тозиён хазинаи мулуки Аҷам гонат карданд, он дирафш пеши сарвари онҳо бимонд. Пас фармуд то он гавҳарҳо бигшо-янд ва он пӯст бисӯхтанд."

Расми дигаре, ки дар он замони бостон ривоҷ доштааст, ба мерос гузоштани дирафши шоҳону сипаҳсолорон ва ба рағми пайгирӣ аз корномаҳои онҳо, голибан шоҳ дирафши меросиро бӯсида, бо тантана ба сипаҳбади шоиста месупорид. Ҳамон гуна ки дар "Шоҳнома" омадааст, шоҳ Ҳурмуз дирафши аждаҳопайкари

Рустамро пеш аз супоридан ба Баҳроми Ҷӯбин, бо як шуқӯҳи вижа мебӯсад:

**Биёвард пас шаҳриёрӣ дирафш,
Кучо пайкари аждаҳо буд бунафш,
Чу бибсуд, хандон ба Баҳром бидод,
Фаровон бар ӯ офарин кард ёд.**

Ончуноне аз наврӯҳои телевизионии Иҷлосияи сарнавиштосози XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, лаҳзаҳои арҷгузорӣ парчами миллионро бо як эҳсосоти фарогир тамошо кардем, Сарвари ҷавони кишвари рӯ ба озодиву осоиштагӣ оварда, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун давомдиҳандаи мероси ҳазорсолаҳои тоҷикон, дар назди омма ба рағми садоқату вафодорӣ, парчами ба тозагӣ офаридаи давлати навини тоҷиконро, бӯсида буд.

Таърихи парчамдорӣ баёнгарӣ он аст, ки ниёкони сарбаланди мо шаъну шарафи дирафши коваёниро чи дар дохили кишвар, чи дар набардҳои сарнавиштосоз ниғаҳонӣ кардаанд.

Ҳоло хушбахтона дар саросари марказҳои навоҳӣ, вилоятҳо ва пойтахти кишвари азизамон - шаҳри Душанбе парчами давлати Тоҷикистон партавафшон мебошад ва ливои (штандарт) Президенти Тоҷикистон низ ҳамчун дирафши коваёнӣ дубора барафшошта буда, моро даъват месозад, ки ба арзишҳои миллии худ арҷгузорӣ карда, барои ба абад болидаву парафшон будани дирафши миллӣ, тану ҷон дарег надорем.

БОҒБОНЕ, КИ СОЗИ АРҒУНУНРО ДАР...

Устоди зиндаёд дотсент Тилло Бобоев аз ҷумлаи чунин нафароне мебошанд, ки бо лаёқати комил, истеъдоди худодод ва илми волояш тавонист, ки дар сафи яке аз олимони желе варзидаи илмӣ-табиатшиносиро пеша кунад.

Шоҳмурод ҚУЛЛАЕВ,
муdiri кафедри биология
ва методикаи таълими он

Баъди кӯшишу талошу заҳматҳои бисёр бунёди боғи наботот дар шаҳри Кӯлоб бо ташаббуси марди заҳматкаш, олимони варзидаи соҳаи табиатшиносӣ Тилло Бобоев дар як қитъаи замини лалмӣ бунёд гардид.

Дар як муддати кӯтоҳ тухму қаламчаву ниҳолҳои навраусти беш аз 250 намуди дарахтон ва гулу буттаҳои гуногун ба боғ оварда шуда шинонида шуданд, аммо мушкilotи дигаре ташаббускори боғро дар пеш истода буд, ин ҳам норасоии об, зеро ҳар як дарахту гулу буттаҳоро об додан лозим буд. Танҳо бо дастгирии раиси ҷамонвақтаи вилоят Табаров Ҳабибулло дар боғ лӯлаҳои обкашӣ ҷудо карданд ва об ба заминҳои лалмӣ ташналаби боғ рӯху ҷон бахшид. Баъди сафарҳои сершумори Тилло Бобоев ба шаҳри ноҳияҳои ҷумҳурӣ, аз ҷумла, боғҳои набототи шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Хоруғ, инчунин Самарқанд, Тошканд, Ашқобод, Алмаато, Сухуми, Батуми, Қрим аз он ҷойҳо овардани тухмиву қаламчаҳои дарахтону буттаҳои нодир боз ҳам коллексияи боғро рангину зебо гардонид. Ба ҷамагон маълум аст, ки фарде, ки шуғл ба парвариши гулу дарахт ва илму фарҳанг дорад, барои ҷама солу замон рафтори намуна, фурутанӣ, меҳрубонӣ ва зиндагиофарин мешавад.

Ин афрод доимо оламо гулафшон, саморо бегубор, ақлхоро тавоно, танро пурқувват, зиндагиро гуворо дарк мекунанд. Ба гуфтаи бузургон: "Дар ҳар замон, дар ҳар марҳала инсонхое вучуд доранд, ки дар замонҳои онҳо дили дунё метапад". Ҳангоми донишҷӯ буданаш дар Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон бо чанде аз донишҷӯёни дастаи овозхони "Наврӯз"-ро созмон дода, якчанд суруд хонда, ба овозхон Зафар Нозимов тақлид мекард. Дар дастаи ҳунарии "Наврӯз" истеъдодҳои шинохтаи ҷумҳурӣ, ки он замон донишҷӯ буданд, аз ҷумла устоди зиндаёд Ҷурабек Назриев, устод Дона Бахромов, София Бадалбоева, шоираи маъруфи тоҷик Гулрухсор Сафиева, ровии радиову телевизион Абдурашид Хоҷамқулов ва чанде дигарон ҳамрои Тилло Бобоев ҳунарнамои мекарданд.

Тилло Бобоев ҳангоми таҳсил дар аспирантураи Ленинград ба дунёи мусиқии урупоӣ дил баста буд. Санъати мусиқии

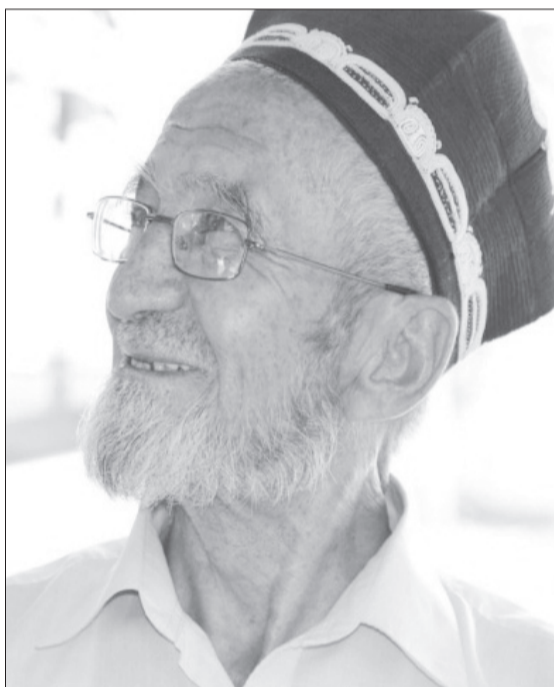
ро дӯст медошт, мухлиси ашадии овозхони машҳури Фаронса Энрике Масиес буд ва бо кӯмаки модархонди русаш бо ӯ вохурда, гулдаста тухфа намуда, акси хотирави мегирад, ки то ҳол дар хонаи устод боқӣ мондааст. Дар шаҳри Ленинград ҳангоми таҳсил дар консертҳои овозхонҳои машҳури дунё Шарл Ознаур, Марк Ариян, Ив Монтан иштирок намудааст. Намоишномаҳои "Гамлет", "Шоҳ Лир" "Эдин"-ро тамошо кардааст. Аз ҳунари волои ситораи кинои тоҷик ва артисти хизматнишон-

додаи собиқ Шӯравӣ (СССР), Ҳошим Гадове ки нақши асосиро дар ин се намоишнома иҷро намудааст, ба ваҳҷ омада, ўро ба Шекспиру Софокл наздиктар медонист, зеро медонист, ки Тоҷикистонро бо чунин фарзандонаш дар Урупо мешиносанд. Ҳангоми сафараш дар шаҳри Таллин-пойтахти Эстония бо даъвати як дӯсташ ба шомии мусиқии Орган меравад ва бад аз шунидани мусиқии сеҳрнок, ки бо асбоби арғунун навохта мешуд, дилбастагӣ пайдо мекунад. Баъди шунидани ин асбоб ва дилбастагӣ пайдо намуданаш Тилло Бобоев ҳар моҳ ба шаҳри Таллин мерафт, то ки овози арғунунро шунавад. Пас аз баргаштанаш ба Тоҷикистон устод дар барои худ пианино меҳарад, ки то ҳол дар хонааш боқӣ мондааст. Абармард будан дар соҳаи илм ва дар рӯзгор ин кори сахл нест ва заҳмати зиёдеро талаб мекунад. Аз ин рӯ, дар мартабаи аҳли зиё қарор доштан ин аз одамгарӣ, фарҳанги бой доштан, фурутан ва таҳаммулпазир буданро тақозо менамояд. Чи хеле ки мегӯянд, олим будан ин ифтихор ва таърихи миллат буда, давраҳо ва солҳои хеле тӯлониро дар бар мегирад.

Устоди зиндаёд дотсент Тилло Бобоев аз ҷумлаи чунин нафароне мебошанд, ки бо лаёқати комил, истеъдоди худодод ва илми волояш тавонист, ки дар сафи яке аз олимони желе варзидаи илмӣ-табиатшиносиро пеша кунад. Тилло Бобоев яке аз олимони нотақрори соҳаи боғпарварӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Осиеи Миёна ба ҳисоб мерафт. Хизматҳои шоён ва арзандаи Тилло Бобоевро ба назар гирифта Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ўро ба унвони "Корманди шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва "Аълочии маорифи Тоҷикистон" сарфароз гардонид.

Дотсент Тилло Бобоев аз солҳои 1986-2017 вазифаи ди-

ректори Боғи набототи шаҳри Кӯлобро ба ўҳда дошт. Дар ин вазифаи масъулиятнок эшон сарбаландона фаъолият карда, муаллифи зиёда аз 15 китобу дастурамал барои донишҷӯёни мактабҳои олий ва 120 мақолаҳои илмӣ, илмӣ-методӣ мебошад. Таҳти роҳбарӣ ва тавсияи ӯ як қатор муҳаққиқони ҷавон, аз ҷумла, Ҳақимов Файзалӣ (айни ҳол директори Пажӯҳишгоҳи зоология ва паразитологияи АМИТ), Қадамов Дилшод (муовини директори оид ба илми Пажӯҳишгоҳи зоология ва пара-

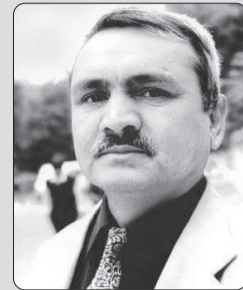

зитологияи АМИТ), Амиров Зайниддин (ходими калони илмии Пажӯҳишгоҳи зоология ва паразитологияи АМИТ), Давлатов Абдулазиз (ходими калони Пажӯҳишгоҳи зоология ва паразитологияи АМИТ), Исупов Дилшод (декани факултаи химия, биология ва географияи ДДК ба номи А. Рӯдакӣ) рисолаҳои номзадҳои худро дифоъ намуданд. Ногуфта намонад, ки Азимов Баҳром (корманди маркази назорати давлатии санитарии эпидемиологии ш. Кӯлоб), Қадамов Абдуғафтор (ноиб директори Маркази илмии Хатлон), Шарифов Фирдавс (омӯзгори кафедраи биология ва методикаи таълими он дар ДДК ба номи А. Рӯдакӣ), Қуллаев Шоҳмурод (и.в. муdiri кафедраи биология ва методикаи таълими он дар ДДК ба номи А. Рӯдакӣ), Ботурова Зилқада (ходими хурди илмии Маркази илмии Хатлон) ва чанде дигарон дар Боғи набототи шаҳри Кӯлоб ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ машғуланд. Ҳамин тавр, лаҳзаҳои умри пурсамари худро Тилло Бобоев ин шахси фурутан, нексиришт бо амалҳои нек, бо омӯзиш ва бо пажӯҳиш давом дод ва боғеро бунёд намуд, ки дар ҷумҳурӣ мислшам ҳама надорад. Таҳаммулпазирӣ, озор надодани мардум пешаи ҳаррӯзаи эшон буданд.

Дар ин рӯзҳои пурфайз, равони устоди зиндаёд, донишманд, боғпарвар, наботошинос Тилло Бобоев шод бод!

• Шеъри рӯз

Сафар Айюбзодаи Маҳзун

ИЛТИҶО

Худовандо, ҷудо аз ман магардон дӯстонамро,
Махун ҳолӣ зи нақши пойи ёрон остонамро.
Фурӯғи суҳбати оғаҳдилон бошад ғазалҳоям,
Ба дасти ҷоҳилон маспор шеърӯ дӯстонамро.
Зи базми беғамон дурам бикун, к-аз ғусса мемирам,
Дучори ман бигардон дилбарӣ ороми ҷонамро.
Аё ширинзабон, бе ту, биё, ки коми ман талх аст,
Ба шаҳди бӯсаҳои худ бикун ширин забонамро.
Дами маргам зи Ҳофиз, ҷойи Ёсин, байт хон, Маҳзун,
Ки бо шеъри равон хоҳам сулоридан равонамро.

СЕ ҲИКМАТ

Дӯстони азиз! Мо дар ютуб шабакае бо номи "Ривоятҳои беҳтарин" созмон додем, ки дар он беҳтарин қиссаҳо нақл карда мешаванд. Аз ин хотир, ба шабакаи мо обуна шавед ва ғизои маънавий гиред!

ХОБИ СУЛТОН СУЛАЙМОН

Шабе Қонунӣ Султон Сулаймон дар хобаш ҳазрати Муҳаммад (с)-ро мебинад. Султон Сулаймон аз дунболи Расулulloҳ (с) то ба маконе, ки ҳоло масҷиди Сулаймонӣ (дар Истанбул, иборат аз 70 сотих) бунёд шудааст, меоянд. Расулulloҳ (с) ба Султон Сулаймон мефармояд:

- Меҳроб ба ин ҷо ва минбар дар ин ҷо шавад.

Султон Сулаймон аз ин хоби муборак бармехезад ва шукр мекунад. Меъмор Синонро наздаш меҳонад. Ягон шарҳе надода, бо меъмор Синон ба маконе, ки дар хобаш дида буд, меравад.

Султон Сулаймон мефармояд:

- Дар ин ҷо масҷид ва мадрасаю китобхона месозем.

Меъмор Синон суханро чунин идома дод:

- Султонам, меҳробро дар ин ҷо ва минбарро дар ин ҷо бисозем.

Султон Сулаймон мегӯяд:

- Синон мисле, ки ту аз ин кор бохабарӣ.

Меъмор Синон гуфт:

- Султонам, дар хоби шаби гузашта ман ҳам, як қадам ақиб аз шумо будам.

Модоме, ки дар хобамон якҷоя бо ҳазрати Муҳаммад (с) намешавем, ҳеч набошад, бо онҳое ҳамсуҳбат бишавем, ки тариқи онҳо бо Расулulloҳ (с) ҳамроҳ бишавем.

АДЛ БАЙНИ ДУ ЗАН

Марде ду зан дошт ва тамоми корро мекард, ки ҳардуро яксон ризо дорад. Аз қазо рӯзе ҳарду зан дар як уток фавтиданд. Мард ҳайрон монд, ки аввал кадомро барои дафн аз уток ҷамзамон, яке аз ин ва дигаре аз он дар берун баранд. Шабе яке аз занҳо ба хоби мард омад ва дар ҳоле ки

мегирист, гуфт:

- Ту ноҳаққӣ кардӣ ва ошкорам шуд, ки маро камтар аз ӯ дӯст медоштаӣ ва дереги он ки ман инро танҳо пас аз маргам дарк кардам.

Мард пурсид:

- Чаро?

Зан гуфт:

- Ўро аз дари нав берун овардӣ ва маро аз дари куҳна.

ДУШМАНӢ ВА МУОМИЛАӢ ХУБ

Як зан ба назди табибе омаду аз душмани хушдоманаш шикоят карда, аз ӯ хост, ки барои куштани ӯ ёрӣ диҳад. Табиб он занро насихат намуд, вале он зан аз қасдаш намегашт. Табиб ночор ба ӯ шишаеро дода гуфт:

- Ин заҳрро дар муддати се моҳ бо хӯрок омехта, ба ӯ бидеҳ, то ки мардум нафаҳманд.

Зан фарёд бароварда гуфт: - Чӣ гуна мешавад?! Ман душманамро хидмат кунам?

Табиб гуфт:

- Илоҷи дигар нест. Сипас, зан пули заҳрро дода ба хона омад. Аз ҳама рӯз сар карда,

бо хушдоманаш муомилаи хуб мекард ва аз он заҳр кам-кам дар таом омехта ба ӯ меод.

Аз миён як моҳ гузашт. Дар ин муддат хушдоман, ки меҳрубониҳои келинашро дид, ӯ ҳам келинашро дӯст дошт. Ҳарду беҳабар монданд, ки чӣ гуна дар байнашон муҳаббат пайдо шуд. Рӯзе келин ба андеша рафта, ногаҳон ба худ омад ва зуд ба назди табиб рафта гуфт:

- Маро аз ин бало халос кун. Ман намеҳоям, ки хушдомани меҳрубонамро аз даст диҳам.

Табиб гуфт:

- Ором бош! Он шиша заҳр надошт, балки давое буд.

Ман намеҳоям, ки хушдомани меҳрубонамро аз даст диҳам.

Табиб гуфт:

- Ором бош! Он шиша заҳр надошт, балки давое буд.

Ман намеҳоям, ки хушдомани меҳрубонамро аз даст диҳам.

Табиб гуфт:

- Ором бош! Он шиша заҳр надошт, балки давое буд.

Ман намеҳоям, ки хушдомани меҳрубонамро аз даст диҳам.

Таҳияи
Ҷаҳонгир РУСТАМШО

75 СОЛ: ТАЪРИХИ МУХТАСАРИ ДОНИШГОҲ

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ аз ҷумлаи аввалин муассисаҳои таҳсилоти оли касбии мамлакат дар ҷануби Тоҷикистон маҳсуб мешавад.

Хурсандибаш буд, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ҷашни 70-солагии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ" аз 2-юми сентябри соли 2014, тахти рақами 565 ҷашни 70-солагии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бо иштироки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон 1-уми сентябри соли 2015 дар саҳни донишгоҳ гузаронида шуд. Мардуми шарифи Тоҷикистон дар паҳлуи ҳайати устодону омӯзгорон, донишҷӯён, хатмкардагони солҳои гуногун ва кормандони сохторҳои донишгоҳ 70-солагии таъсисёбии Донишгоҳи давлатии Кӯлобро бо ифтихору сарбаландӣ ҷашн гирифтанд.

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ аз ҷумлаи аввалин муассисаҳои таҳсилоти оли касбии мамлакат дар ҷануби Тоҷикистон маҳсуб мешавад. Он дар омода намудани кадрҳои баландхатмоси хоҷагии халқи ҷумҳурии азиямон нақши муассире дорад. Ва таъсиси он тақозои рӯзафзуни давру замон буд. Муассисаи аслӣ, ки Иттиҳоди Шӯравӣ ба рушду нумӯи мактабу маориф тавачҷуҳи зиёд меод. Яке аз натиҷаҳои он таъсиси Институти дусолаи муаллимтәйёркунӣ дар шаҳри Кӯлоб буд.

Ҳоло ба таърих рӯ меоварем. Қарори Шӯрои Комиссариати халқи Ҷумҳурии Шӯравии Сотсиалисти Тоҷикистон "Дар бораи дар заминаи омӯзишгоҳи омӯзгорони шаҳри Кӯлоб таъсис додани Донишқадаи давлатии муаллимтәйёркунӣ дусола" аз 23.06.1940, зери рақами 724 ба таъсис расид.

Муассисаи аслии, бо сабаби таҳдиди Ҷанги Дуҷуми Чаҳон ба Иттиҳоди Шӯравӣ, нарасидани маблағ, ҷамъ карда натавонистани докталабон (абитуриентон) ва ба низоми ҳарбӣ даровардани фаъолияти тамоми корхонаҳои имкон надоданд, ки ин қарор амалӣ гардад.

Баробари галабаи музаффаронаи халқи Иттиҳоди Шӯравӣ бар фашизми Германия ва оғози азнавбарқароркунӣ ва тараққиёти хоҷагии халқ Донишқадаи давлатии Кӯлоб ба номи Институти давлатии дусолаи муаллимтәйёркунӣ Кӯлоб, тибқи қарори Вазорати маданияти СССР аз 15-уми августи соли 1945, тахти рақами 1373 дар заминаи Омӯзишгоҳи омӯзгорони Кӯлоб, ки дар гузашта номҳои курси педагогӣ (1931-1934), техникуми педагогӣ (1934-1935), комбинати педагогӣ (1935-1938)-ро доштааст, таъсис ёфт ва баъдан бо Қарори Вазорати маорифи СССР аз августи соли 1945 Донишқадаи муаллимтәйёркунӣ дусола ба Донишқадаи давлатии омӯзгорони чаҳорсола таҳсил дода шуд. Институти дар ибтидо дорони факултаҳои таърих ва филология, физика-математика, табиатшиносӣ ва ҷуғрофия буд.

Соли аввали фаъолияти Институти дар факултаҳои мазкур ҳамагӣ 48 нафар абитуриентон қабул гардиданд, ки ба онҳо 9 нафар омӯзгорони таҳсилоти олидошта таълим меоданд. Нахустин директори он Раҳмон Каримов буда, тибқи фармони вазирӣ маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25-уми августи соли 1945 ба ин вазифа таъйин мешавад. Дар соли аввали таҳсил нақшаи қабули донишҷӯён 80% таъмин карда шуд, вале бо кӯмак ва дастгирии идораҳои марбутатаи давлативу хизматӣ шаҳру вилояти Кӯлоб барои шогирдон ба миқдори зарурӣ синфхонаҳо, дафтареҳои корӣ, озмоишгоҳҳо ва хобгоҳ пайдо карда мешаванд. Раванди таълиму тарбия ба низоми даромад. Омӯзгорони бехтарин аз дуру наздик ҷамъ оварда шуданд.

Вазъи қабули ҷавонписарону духтарон ба Институти дар соли таҳсилоти 1947-1948 бехтар гардид, 90 нафар ҷавондон сазовори номи пуршарафи донишҷӯ шуданд. Соли 1947 аввалин хатмкунандагон соҳиби диплом шуданд: Хоркаш Қодиров, Худойдод Сангов, Шариф Ҳасанов, Шариф Ҷиёев, Ҷамроҳон Файзиев (аз факултаи физика-математика), Ғулум Бӯриев, Султон Бекматов, Қосим Исмоилов, Умаралӣ Комилов, Муъмин Мирзоев, Худойдод Мирзоев, Ғафур Муллоев, Са-

фаралӣ Наимов, Файзулло Пулодов, Талбақ Раҳмонов, Сайдаҳмад Раҳимов, Зайнал Салимов, Шараф Шарифов (аз шуъбаи таърих), Баён Раҳимов ва дигарон (аз факултаи табиатшиносӣ ҷуғрофия). Баъзе хатмкардагон ба корҳои комсомолӣ, партиявӣ ва роҳбарӣ дар ноҳияҳои вилояти Кӯлоб сарфарбар карда шуданд: М. Аҳмадалиева, Санг Абдуллоев, Вазир Ҷалилов, Карим Курбонов, Абдураҳмон Маҳмудов, Кӯган Начмиддинов, Ғиёс Набиев, Наим Назаров, Рашид Одинаев, Болта Раҳимов, Э. Зардиев, Аюб Файзиев, Ҷаббор Шарифов, Пирӣ Шукуров, Ҳайит Шерхонов ва дигарон.

Соли таҳсилоти 1947-1948 дар ин маркази илму маърифат кафедраҳои асосҳои марксизм-ленинизм (мудир Хоҷабобо Ортиқов), забону адабиёт (мудир Шаҳидӣ Каримов), физика-математика (мудир Аъзам Акбаров), табиатшиносӣ ҷуғрофия (мудир, худди директор Раҳмон Каримов), педагогика ва психология (мудир Абдулло Раҳимов) фаъолият мекарданд.

Сохтори Институти сол то сол мукамал мегардид, теъдоди факултаҳо, шумораи донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорон меафзуд. Акнун шумораи донишҷӯён дар соли таҳсилоти 1951-1952 ба 446 нафар расид. Миқдори омӯзгорон аз 9 то ба 39 нафар афзуд. Дар он солҳо русҳо, украинҳо, ўзбекҳо ба кор омаданд, ки миёни онҳо омӯзгорони ботаҷриба - И.В. Тарасов, В.С. Миснер, М.М. Шматко, Э.И. Радишева, А.Г. Лиситская, В.В. Жабан, В.М. Венахин, Р.Усмонов, С.Хоҷаев, М.Худойназаров буданд.

Директор Муҳаммадӣ Исмаилов бисёр олимону омӯзгорони ҷавонро аз шаҳрҳои Самарқанд, Бухоро, Хуҷанд ва Душанбе ба Кӯлоб даъват намуд. Солҳои директори Худойназар Мамадназаров дигаргунҳои чашмасур руи кор омада, нақшаи қабули абитуриентон ба Институти хеле меафзуд, кафедраву факултаҳои нав ташкил меёбанд, сифати таълиму тарбия бехтар мегардад ва дар ҷобаҷогузори кадрҳои тағйиротҳои ҷиддӣ ба амал меоянд. Чунинчи, муаллими калон Ҳ.Б.Боғиров котиби бюрои партиявӣ, А.Сиддиқов раиси иттифоқи касаба ва Д.Г.Резник мудирӣ шуъбаи таълими ғоибона таъйин карда шуданд. Ҷиддиати вазъиятро аз ин ҳам қиёс бояд кард, ки мудирӣ кафедраи асосҳои марксизм-ленинизм аз ҷониби бюрои Кумитаи Марказии Партияи Коммунистии Тоҷикистон таъйин мегардид. Роҳбарии кафедраи мазкурро Б.Т. Абдураҳимов ба дӯш дошт ва дар он омӯзгорон Х.Мамадназаров, А.Сиддиқов, Ғ.Ятимов, М.Шукуров, Маллаев, Варханин қору фаъолият мекарданд. Дар кафедраи таърихи халқҳои СССР бошад, омӯзгорон Ҳ.Б.Боғиров, Р.Усмонов, Минязов, Д.Г.Резник таъйин карда шуданд.

Яке аз омӯзгорони ҷавоне, ки он солҳо ба кор қабул гардид, Ниёз Сафаров буд, ки дар рушду нумӯи минбаъдаи таълиму тарбия ва илм саҳми бузург гузоштааст.

Институти қадам ба қадам афзоиш меёбад ва таъминоти кафедраҳо бо омӯзгорон рӯ ба бехудӣ меоварад. Шумораи онҳо дар соли таҳсилоти 1952-1953 ба 576 нафар ва теъдоди олимону омӯзгорон ба 100 нафар расид, мутахассисони лаёқатманд Салоҳиддин Атоев, Ё.А.Бобоев, М.Г.Кабина, Ҳ.Назаров, Моёншо Назаршоев, Мирзо Султонов, Парвиз Ирфон, Ҳомид Хоҷаев ва дигарон ба ҳайси омӯзгор қабул карда шуданд. Институти дусолаи муаллими Кӯлоб дар зарфи 8 соли фаъолияти худ (солҳои 1945-1953) дар тайёр кардани кадрҳои педагогӣ ва таъмин намудани мактабҳои ҷумҳурий бо муаллимон таҳсилоти олии нопурра нақши бориз дорад. Дар ин муддат дар шуъбаҳои таълими рӯзона ва ғоибонаи он беш аз 900 нафар донишҷӯён таҳсил намуда, беш аз 750 нафарашон соҳиби дипломи таҳсилоти олии нопурра гардиданд.

Дар баробари таълим устодон ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ машғул гашта бошанд ҳам, асосан ба омӯзиши маводи таълими мавҷуда, аз рӯи онҳо ба тартиб даровардани нақшаи фанни таълими ва таълими босифат иборат буд.

Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарияти Институти на фақат ба си-

Бинои маъмурии пештара

фати таълиму тарбияи донишҷӯён, инчунин ба баланд бардоштани сатҳи дониш ва маҳорати касбии омӯзгорон низ пайвасти тавачҷуҳ зоҳир менамуданд. Маҳз бо дастгирии ва кӯмаки Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Институти муаллими Кӯлоб номзадҳои илм низ равон карда мешуданд ва ба ин сабаб нерӯи илми он мустақкам ва пурзӯр мегардид, ҷавонони толибилм рӯ ба пажӯҳиш ва дониш меоварданд.

Бо ҳамин марҳилаи аввали фаъолият ва рушди Институти муаллими Кӯлоб хотима ёфта, аз соли таҳсилоти 1953-1954 марҳилаи дуими он шурӯъ мешавад. Бо вучуди натиҷаҳои чашмгир ошкор буд, ки Институти тақозои афзоиандаи соҳаи маорифро дар ҷануби Тоҷикистон қонеъ гардонидани наметавонад. Роҳҳои нав бояд ҷуст.

Қайд кардан бамаврид аст, ки заминаҳои моддӣ-таълимӣ дар зарфи 8 соли мавҷудияти Институти пайдо шуда буд. Қабл аз ҳама, ҳайати устодону омӯзгорони ботаҷриба ҷиҳати пешбурди кори таълиму тарбия дар мактаби олий - Институти 4-солаи педагогӣ омода буд. Роҳбарияти Институти дар назди мақомоти шаҳру вилояти Кӯлоб ва Ҳукумати мамлакат доир ба таъсис додани Институти давлатии педагогии Кӯлоб батақдор дархостҳои пешниҳод мекард. Ниҳоят, ин хоҳишу дархостҳои садорати Институти аз тарафи Ҳукумати Иттиҳоди Шӯравӣ пазируфта шуд ва 7 августи соли 1953 фармони Вазорати маорифи СССР "Дар бораи барҳам додани Институти дусолаи муаллими Кӯлоб ва дар заминаи он ташкил намудани Институти давлатии педагогии Кӯлоб дар соли таҳсилоти 1953-1954" тахти рақами 1373 ба таъсис расид.

Дар асоси фармони мазкур Совети Вазирони РСС Тоҷикистон низ "Дар бораи дар заминаи Институти муаллими шаҳри Кӯлоб аз 15-уми августи соли 1953 кушодани Институти давлатии педагогии Кӯлоб" қарори махсус қабул намуд.

Акнун марҳилаи дуими фаъолият ва рушди Институти давлатии педагогии Кӯлоб шурӯъ гардид. Директори Институти Худойназар Мамадназаров аз 10-уми августи соли 1953 бо сабаби ба кори дигар гузаштан озод карда шуда, ба ҷои ӯ мудирӣ кафедраи асосҳои марксизм-ленинизм Ашраф Сиддиқов муваққатан иҷрокунандаи вазифаи директори Институти давлатии педагогии Кӯлоб таъйин гардид.

Бо таъсисёбии Институти давлатии педагогии Кӯлоб дар сохтор ва роҳбарият, нақша ва барномаҳои таълимӣ, раванди таълиму тарбияи он дигаргунҳои бузург ба амал омаданд. Дар ду соли аввал теъдоди факултаҳои он: забону адабиёт, физика-математика, таърих, табиатшиносӣ ҷуғрофия зиёд нашуда бошад ҳам, шумораи донишҷӯён нисбатан зиёд гардид, ҳамон сол ба курси якум 179 нафар абитуриентон дохил шуданд. Теъдоди донишҷӯён дар соли таҳсилоти 1953-1954 яқо бо донишҷӯёни курси дуими Институти муаллими 311 нафарро ташкил дод. Дар ҳамин соли таҳсил 34 нафар шуъбаи таълими рӯзона ва 58 нафар шуъбаи таълими ғоибонаро хатм намуданд.

Ҳамин тавр, дар соли таҳсилоти 1953-1954 миқдори донишҷӯёни шуъбаҳои таълими рӯзона ва ғоибонаи Институти ҳамагӣ 572 нафарро ташкил кард. Вобаста ба тавсеаи доираи ҳар як ихтисос афзоиши шумораи донишҷӯёну ҳайати омӯзгорон дар Инсти-

тут, кафедраҳо, озмоишгоҳҳо ва дафтареҳои кории нав таъсис дода мешаванд. Дар китобхона миқдори адабиёти илмӣ, методӣ, бадеӣ ва адабию техникаӣ афзуда, масъалаи баланд бардоштани сифати омодагии кадрҳои баландхатмос низ ба миён гузошта шуд. 19-уми декабри соли 1953 номзади илмҳои таърих, дотсент Ҳ.К.Хоҷаев ректори Институти давлатии омӯзгорони Кӯлоб таъйин карда шуд. Ҷиҳати дуруст ба роҳ мондани сифати таълиму тарбия, мустақкам гардидани заминаи моддӣ-техникӣ ва ривочу равнақи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва таъминоти моддӣ-маишии омӯзгорон дар Институти корҳои шоиста ба анҷом мерасонад. Масалан, бо кӯмаку талошҳои ӯ биноҳои душӯнаи рақамҳои 25, 27 воқеъ дар кӯчаи ба номи Карл Маркс (ҳоло С.Сафаров) ва бинои яқошӯнаи воқеъ дар кӯчаи ба номи С.Орҷонқидзе (ҳоло дар ҷои он бинои чоршӯнаи шуъбаи таъминоти иҷтимоии шаҳрӣ қомат афрохтааст) аз ҷониби мақомоти шаҳр ба ихтиёри Институти дода шуд. Ҳайати устодону омӯзгорон бо истиқоматҳои таъмин карда мешаванд. Дар натиҷа тарк кардани донишгоҳ аз ҷониби кадрҳои омӯзгорӣ ҳаталиком қатъ гардид, ҳайати асосии омӯзгорон нигоҳ дошта мешавад.

Институти дар марҳилаи дуими рушди худ садҳо муаллимнорон ба камол расонида, соҳиби таҳсилоти олии касбии пурра гардонид. Аз ҷумла, Муаллими халқи СССР Идӣ Халифаев, Муаллими хизматнишондодаи Тоҷикистон Сония Аккалаева, Сараҳон Тураҳонов, Карим Қодиров, Аҳмад Ҳаётов, Санг Самадов, Барот Мирзоев ва дигарон.

Дар соли таҳсилоти 1956-1957 Институти аз таҳсилоти 4-сола ба таҳсилоти 5-солаи ҳамгиро гузашт, зеро мамлакат ба муаллимонҳои гуногунсоҳа эҳтиёҷ дошт. Дар факултаҳои ихтисосҳои ҳамгиро амал мекарданд. Масалан, дар факултаи таъриху филология муаллимони забонҳои тоҷикӣ ва русӣ, адабиёт, таърих, дар факултаи физика-математика омӯзгорони фанҳои математика, физика, нақшакашӣ, астрономия ва ғайра тайёр карда мешуданд. Гузаштан ба таълими ҳамгиро роҳбарияти Институти водор сохт, ки нақша ва барномаҳои таълимӣ, такмили корҳои мустақилонаи донишҷӯён, ҳаҷму меъёри машғулиятҳои амалӣ ва лабораторӣ таҳдиди назар карда шаванд.

Соли 1957 барои Институти соли бобарор ва комёбиҳои бузург маҳсуб мешавад. Аз ҷумла, пояи моддӣ-техникӣ он пойдор ва устувор мегардад. Ду бинои таълимӣ ва толори варзишӣ ба кор даромаданд, ки дар натиҷа миқдори дарсхонаҳо афзуд ва ба кори кабинету озмоишгоҳҳо самаранок гарид.

Шумораи донишҷӯёни Институти дар ҳамин давра ба 750 нафар расид. Онҳо дар се факулта - физика-математика, таъриху филология (дар 30 гуруҳи таълимӣ) таҳсил мекарданд. Чунин раванди босуръати тараққиёт дар бобати тайёр кардани кадрҳои омӯзгорӣ тақозои замон буд. Соли 1957 Институтиро беш аз 100 нафар хатм намуда, ба соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ, хосса соҳаи маориф ва муассисаҳои давлатӣ фиристода шуданд. Миёни онҳо аз факултаи забон ва адабиёти тоҷик 41 нафар (Каромат Муродов, Машраб Мурадӣ, Пулод Раҳматов, Бобо Эгамбердиев, Тураҳон Шамсов, Сония Аккалаева, Ғазал Зардов, Барот Мирзоев), аз факултаи физика-математика 34 нафар (Аҳмад Ҳаётов, Идӣ Халифаев ва дигарон) буданд. Моҳи майи соли 1957 Ҳ.К.Хоҷаев аз вазифаи ректори Институти давлатии педагогии Кӯлоб озод ва ба ҷои ӯ

номзади илми таърих, дотсент Назришо Латифов таъйин карда шуд. Ин дигаргуниҳо на-тиҷаи мусбат дод.

Солҳои 1958-1959 Институти давлатии педагогии Кӯлоб дар таълиму тарбияи донишҷӯён ва корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ миёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар пешсафу пешқадам буд. Омӯзгорон ба ҷои зист таъмин карда шуданд. Институт ба кадрҳои баландхатмосу лаёқатманд аз ҳисоби хатмкардагонӣ худ ва Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И.Ленин (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон), Институти давлатии педагогии Сталинобод ба номи Т.Г.Шевченко низ таъмин мегардид. Дар соли таҳсили 1958-1959 ба таълиму тарбияи шогирдон беҳтарин устодон Ф.Усмонов, А.Сиддиқов, И.И.Палчиқов, М. Назаршоев, А.Муъминов, А.В.Килкинов, М.Г.Ярошевский, Э.А.Загумёнова, Л.Г.Камолова, И.Тамлихоев, Ф.Қудратова, М.Қурбонов, Р.Юсупова, Ҳ.Муҳибов, Б.Муродов, А.Суфиев, А.И.Аминов, П.А.Вайнкурт, М.Н.Чиликина, И.П.Конкова, М.Исмоилов, Р.Т.Токарева, Ҳ.Қодиров, Ш.Раҳмонов, Ш.Умаров, А.Ақбаров, К.П.Марсаков, Ҳ.Б.Боғиров, Н.Латифов, С.Фузайлов, В.Д.Пчелников, М.В.Чижикова, М.И.Макаревич, В.С.Миснер, А.Л.Спектор, Г.Ашӯрмамадов, И.Шарипов, А.Асроров, В.А.Сивочуб, Е.Б.Амитин, Р.Ф.Иванова, Ш.Юсуфов, М.Ризоов, С.Холматов, О.Қурбонов, Ч.Мардонов, М.Султонов, С.Чалишев ва дигарон машғул буданд. Аз ин 8 нафарашон дараҷа ва унвони илмӣ доштанд.

Марҳилаи сеवуми фаъолият ва рушди Институти давлатии педагогии Кӯлоб ба соли 1960 садаи 20-ум рост меояд, ки онро марҳилаи рӯ ба таназзул овардани Донишгоҳ менамояд. Ташкилотҳои партиявии мактабҳои олии низ нисбат ба тақмили сифати таълиму тарбияи донишҷӯён бетараф набуданд. Намояндагони КМ Партияи Коммунистии Тоҷикистон зуд-зуд ба муассисаҳои таҳсилоти олии ва миёнаи касбӣ таширф оварда, дар ҷаласаҳои партиявӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва Шӯроҳои олимони онҳо ширкат варзид, зарурати омода намудани муаллимони соҳибмаълумотро барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ пайваста таъкид месохтанд. Масалан, моҳи октябри соли 1959 котиби дувуми КМ Партияи Коммунистии Тоҷикистон П.С. Обносов, котиби якум ва нозири кумитаи партиявӣ шаҳри Кӯлоб З.М.Абдулин ва Раҳматов дар маҷлиси ҳисоботӣ-интихоботии бюрои ташкилоти партиявӣ Институти давлатии педагогии Кӯлоб иштирок менамоянд.

Котиби бюрои ташкилоти партиявӣ Институти Моёншо Назаршоев (ҳамзамон мудири кафедраи марксизм-ленинизм ба шумор мерафт) дар ҷаласаи васеи партиявӣ бо маърузаи ҳисоботӣ баромад мекунад. Пас аз шундани ҳисоботи солонани котиби бюрои партиявӣ Моёншо Назаршоев чанде аз коммунистон, аз ҷумла ректор дотсент Назришо Латифов, дотсент Қодир Собиров, номзади илмҳои таърих К.П.Марсаков, муаллими калон В.Д.Пчелников, мудири кафедраи забон ва адабиёти тоҷик Анвер Аминов, муовини ректор оид ба таълим, тарбия ва илм Ниёз Сафаров бо истифода аз фурсати муносиб ва иштироки котиби дувуми КМ Партияи Коммунистии Тоҷикистон Н.С.Обносов дар маҷлиси ҳисоботӣ-интихоботӣ ба музокира баромада, дархостхояшонро оид ба бартараф намудани вазъи нуговори иқтисодии шаҳру ҷумҳурий пешниҳод намуданд. Коммунистон қотеона талаб менамоянд, ки роҳбарияти ҷумҳурий ҷиҳати беҳбуди шароити зист, ҷои истиқомат, хона ва баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ ва дониши донишҷӯён тадбирҳои оҷил андешанд. Инчунин муаллими калон Раҳмон Усмонов, Шарқӣ Юсуфов, дотсент Қодир Собиров аз кафедраи асосҳои марксизм-ленинизм дар хусуси мустақам намудани заминаи моддиву таълимии Институт, сохтани биноҳои таълимӣ, хобгоҳи умумии донишҷӯён, толори варзишӣ, китобхона, қироатхона, ошхона ва озмоишгоҳҳои илмӣ-таълимӣ оид ба ҷаҳонҳои дақиқ ба миён гузошт. Ҳаллу фасли ҷунин дархосту пешниҳодот дар солҳои 50 ва 60-ум бегумон кори осон набуд. Котиби бюрои ташкилоти партиявӣ марди ҷасур Моёншо Назаршоев бо далелҳои раднопазир исбот намуд, ки Ҳукумати ҷумҳурий ин дархосту пешниҳодоти ҳайати олимону омӯзгорони Институтиро ба эътибор нагирад, онҳо донишқадаро тарк хоҳанд кард.

Ҷунин ранг гирифтани маҷлиси партиявӣ ва дархостҳои ҷиддиву нотарсонаи олимону омӯзгорони Институтиро ба таъби нузуки котиби КМ Партияи Коммунистии Тоҷикистон П.С. Обносов чандон нафорид ва бо як "ҳиллаи шаръӣ" соли 1960 Институт ҳамчун во-

ҳиди мустақил барҳам дода шуда, филиали Институти давлатии педагогии Сталинобод ба номи Т.Г. Шевченко (ҳоло Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айни) мегардад. Институт мустақилияти худро аз даст дод.

Тибқи қарори батасвибрасида донишҷӯёни курсҳои дуюм ва сеюми ҷамаи факултаҳо ба Институти давлатии педагогии Сталинобод ба номи Т.Г.Шевченко гузаронида, донишҷӯёни курсҳои 4-5-ум дар филиали Кӯлобии Институти мазкур таҳсилро идома медиҳанд. Дар соли таҳсили 1960-1961 ба филиал нақшаи қабули абитуриентон муқаррар карда намешавад.

Соли таҳсили 1959-1960 дар Институт беш аз 750-800 нафар донишҷӯ таҳсил мекарда бошанд, дар соли таҳсили 1960-1961 320 нафар дар Институт боқӣ монда буданду бас.

Қаъти фаъолияти Институти давлатии педагогии Кӯлоб ба фарҳангу маънавиёти мардуми собиқ вилояти Кӯлоб хисороти ҷидди маънавию фарҳангӣ ворид сохт; фонди китобхона хароб гашта, нусхаҳои адабиёти нодиртарини он ба китобхонаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айни интиқол ёфт. Адабиёти зарурии илмӣ, бадеӣ, оммавӣ, сиёсӣ аз истифода соқит карда шуданд.

Инчунин, донишмандону омӯзгороне, ки аз тамоми ғушаву канори Иттиҳоди Шӯравӣ дар солҳои гуногун ба Институт омада буданд, ба дигар муассисаҳои таҳсилоти олии ва миёнаи касбӣ гузаштанд. Қисмате аз онҳо дотсентон М.Г. Ярошевский, К.П. Марсаков, Қ.Собиров, дотсент Н.Латифов ва муаллими калон М.Назаршоев, Н.Сафаров, А.Л.Спектор, Д.Г. Резник, А.Аминов, А.Асроров, А.Сатторӣ, Н.Кириленко ва дигар омӯзгорони ҷавон Институтиро тарк намуданд.

Пас аз ба филиали Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айни табдил ёфтани Институт ҳайати он пароканда ва шумораи омӯзгорони он аз 100 ба 23 нафар расид. Дар соли таҳсили 1961-1962 боз ба факултаҳои асосии филиал шумораи ками донишҷӯён қабул гардиданд.

Ҳаёт собит сохт, ки қарори муттаҳид намудани мактабҳои олии омӯзгорӣ бар зарари рушду нумӯи низоми мактабу маориф дар кишвари азизамон гардид.

Бо қарори КМ Партияи Коммунистии Тоҷикистон ва Совети Вазирони РСС Тоҷикистон аз 27-уми июли соли 1962 Институти давлатии педагогии Кӯлоб барқарор гардид. Ректори он номзади илмҳои таърих, дотсент Тоҳир Умаров таъйин карда шуд.

Бо ҳамин марҳилаи сеюми таърихи душвори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ (1960-1962) анҷом ёфта, марҳилаи нави таърихи Институти давлатии педагогии Кӯлоб (1962-1991) шуруъ мегардад.

Дар соли таҳсили 1962-1963 дар ду факулта: факултаҳои филология бо ду шӯба - тоҷикӣ ва русӣ, физика-математика 150 нафар абитуриентон ба Институти қабул гашта, дар маҷмӯъ бо донишҷӯёни курсҳои якум, дуюм ва чоруму панҷум 241 нафарро ташкил мекард ва ҳамагӣ 19 нафар омӯзгорон ба таълиму тадрис машғул буданд. Дар назди ректор Т.Умаров дар эҳёи Институти мушкилоти зиёде рӯ ба рӯ омаданд, ки ҳаллу фасли онҳо часорат, коршиносӣ, ташкилотчигӣ тақозо мекард. Институт боз аз нарасидани дарсхонаҳо, хобгоҳ, адабиёти таълимӣ ва илмӣ, аз мутахассисони варзида танқисӣ мекашид.

Аз ин рӯ, бо талабу дархостҳои ректор Т.Умаров роҳбарияти Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И.Ленин, Институти давлатии педагогии Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко ҷиҳати мусоидат ба Институти тарихи равон кардани кормандони шинохтаи илмии мамлакат, аз қабили академикҳо А.Мирзоев, Б.Ниёмӯхаммадов, Р.Амонов, Аъзоёни вобастаи АИ Тоҷикистон, Н.Маъсумӣ, С.Ш.Табаров, Ш.Рустамов, докторони илм, профессорон Ш.Ҳусейнзода, Р.Ғафуров, Д.Тоҷиев, Б.Тилавов, Д.Карамшоев, А.Мирзоев, дотсентон А.Эшонҷонов, С.Мирзоев, Х.Ҳусейнов ба Институти ба таълиму тадриси фанҳои алоҳида, курсҳои махсус ва тарбияи мутахассисони илмӣ равон менамояд. Онҳо бо ҳузурашон дар дарс ва суҳбатҳои ҷудогона ба донишҷӯёну омӯзгорон фазои илмӣ пайдо карданд. Хидмати ин олимони маъруф дар муайян кардани мавзӯҳои рисолаҳои илмии омӯзгорон ва роҳбарӣ ба онҳо шоиста таҳсин мебошад. Шогирдоне, ки аз суҳбат ва дарсҳои ин донишмандон баҳра бурдаанд, имрӯз устодонашонро ба неки ёд менамоянд.

Дар соли таҳсили 1962-1963 шӯбаи таълими ғоибона аз нав барқарор гардид. Қабули донишҷӯён ба Институти меафзоёд. Шумораи умумии донишҷӯён дар соли таҳсили 1965-1966 анқариб ба 1500 (аз ин 570 нафарашон дар шӯбаи таълими ғоибона) мерасад.

Дар интиҳои солҳои 60-ум ва ибтидои 70-ум шумораи кафедраҳо зиёд гашт. Омӯзгорони ҷавони Институти рӯ ба илм ниҳоданд. Дар ибтидои солҳои 70-ум Қодир Рустамов, Бобоқул Қурбоналиев, Ислому Ғуломов, Соат Чалишев, Раҳим Саидов, Достӣ Шарифов, Барот Нозимов, Хушвахт Ғафуров, Кароматулло Қаландаров ва дигарон рисолаҳои номзадӣ дифоъ намуда, ҳайати олимони Институтиро афзун гардониданд.

Баъди ба кори дигар гузаштани Т.У. Умаров як муддати кӯтоҳ (аз соли 1971-1972) номзади илми фалсафа, дотсент Абдулло Раҳимов, ки чандин сол муовини ректор буд, ректори Институти таъйин гардид. Ҳиссаи ин олим ва инсонии наҷиб дар танзими таълими ва илм дар Институти бузург мебошад.

Аз соли 1973 ректори Институти давлатии педагогии Кӯлоб номзади илмҳои иқтисодӣ, профессор И.Д. Хушвахтов таъйин гардид.

Соли таҳсили 1975-1976 дар Институт 198 нафар профессорону омӯзгорон, аз ҷумла 28 нафар номзадҳои илм, 13 дотсент, 162 омӯзгор, 7 ассистент фаъолият мекарданд. Шумораи кафедраҳои Институти дар ҳамин соли таҳсил ба 19 адад расид.

Теъдоди олимону омӯзгорон дар давраи ректории дотсент Иқбол Давлатович Хушвахтов ба 227 нафар - 35 нафар номзадҳои илм ва дотсентон, 72 нафар муаллими калон, 120 нафар омӯзгорону ассистентон расид.

Солҳои 70-ум ва 80-уми асри XX робитаи Институтиро ба марказҳои илмӣ ва донишгоҳҳои ҷумҳуриҳои собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ қавӣ гардид. Солҳои 1980-1990 дотсентон С.К.Каримов, Х.Ғафуров, М.Маликов, К.Қодиров, М.О.Ибодов, И.Икромов, А.Маҳмадов, Қ.Б.Қодиров, Х.Афзалов, Р.Саидов, Ҷ.Шарифов, А.Кучаров, А.Пахлавон, Ҷ.Алими ва дигарон рисолаҳои докторӣ дифоъ намуданд.

Дар марҳилаи чоруми рушд (1962-1991) роҳбарони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ номзади илмҳои таърих, дотсент Тоҳир Умаров, (1962-1971), доктори илмҳои фалсафа, профессор Абдулло Раҳимов (1971-1972), номзади илмҳои иқтисодӣ, профессор Иқбол Давлатович Хушвахтов (1973-1980), номзади илмҳои фалсафа, дотсент Тағай Раҳмонов (1980-1990), доктори илмҳои таърих Маҳмуд Ҳакимович Маликов (1991-1993) буданд.

Мавриди зикр аст, ки пас аз бозсозии солҳои 80-уми М.С.Горбачев ислоҳоти сиёсӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ ва зухуроти давлати абарқудрати Иттиҳоди Шӯравӣ пош хӯрда, ба ҷумҳуриҳои мустақил ҷудо шуд. Дар натиҷа Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қарори Иҷлосияи ғайринавбатии Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон (даъвати дувоздаҳум) "Дар бораи эълон шудани Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" аз рӯзи 9-уми сентябри соли 1991 Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро эълон дошт ва 9-уми сентябри соли 1991 дар харитаи сиёсӣ ҷаҳон давлати нав - Ҷумҳурии Тоҷикистон пади омад.

Аммо қувваҳои гуногуни сиёсӣ ҷиҳати ҳаллу фасли мушкилоти иқтисодӣ-иҷтимоӣ ва фарҳангӣ роҳи ғайриконститусиониро пеш гирифта, мардумро ба гирдоби ҷанги шаҳрвандӣ кашида, ҷумҳуриро ба вартаи ҳалокат оварданд.

Хушбахтона, Иҷлосияи тақдирсози XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз 16-уми ноябр то 2-юми декабри соли 1992 дар қасри фарҳанги Арбоби ноҳияи Хуҷанд ҷамъ омад, Ҳукумати конституционӣ дар кишвар аз нав барқарор ва эҳё гардид. Бо қўшишу талошҳои фарзанди фарзонаи миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ва дигар ҷонибдорони сулҳу ваҳдат ва бо миёнаравии сарони давлатҳои дўст 27-уми июни соли 1997 "Созишномаи умумии истиқрори сулҳу ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон" ба имзо расид. Дар давраи бисёр ҳассосу душвори ҳаёти ҷамъияти кишвар Девони Вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор "Дар бораи ба Донишгоҳи давлатии Кӯлоб табдил додани Институти давлатии педагогии Кӯлоб" аз 24-уми июли 1992 таҳти рақами 235 ба тасвиб расонд. Дар он рӯзҳои сангини ҳалокатбор Донишгоҳи ба истилоҳ "навташкӣ" таълиму тардрисро ягон рӯз ҳам қатъ накарда, раванди таълиму тарбияро пеш мебард. Зеро Кӯлоб ҳамеша тарафдори ягонагӣ ва суботи ҷомеа буд.

Бо ибтикороти шахсан академик С.К.Каримов ва Вазорати маориф аз соли таҳсили 1992-1993 дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ факултаҳо, шӯбаҳо ва ихтисосҳои нав ташкил менамоянд. Ин аз аввалин самарҳои соҳибистиқлолӣ, Ваҳдати миллӣ, сулҳу субот ва заҳматҳои Президенти Ватани маҳбубу азизамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад.

Дар баробари ташкил ёфтани факултаҳои шӯбаҳои нав дар донишгоҳ факултаҳои пештараи он низ инкишоф ёфта, ҳеле мустақам гардиданд. Шумораи донишҷӯёну омӯзгорон босуръат афзудан гирифт. Соли таҳсили 1992-1993 дар факултаи математика 373 нафар донишҷӯ, физика 312 нафар, забон ва адабиёти тоҷик 549 нафар, забон ва адабиёти рус 556 нафар, дар факултаи методикаи таълими ибтидоӣ 388 нафар, шӯбаи равоншиносӣ (психология) 167 нафар, биология 45 нафар, шӯбаи муолиҷавӣ 127 нафар, табобати кӯдакон 77 нафар, таърих 37 нафар, шӯбаи баҳисобгирии бухгалтерии хоҷагии кишоварзӣ 31 нафар, баҳисобгирии бухгалтерии саноатӣ 55 нафар, иқтисодиёти байналмилалӣ 30 нафар, иқтисодиёти иҷтимоӣ ба нақшагири 35 нафар, шӯбаи англисӣ 28 нафар ва дар маҷмӯъ 2800 нафар донишҷӯён дар шӯбаи рӯзонаи донишгоҳ таҳсил мекарданд.

Дар соли 1992 олимони донишгоҳ 35 дастури методӣ, 21 васоити таълимӣ, 11 китоби дарсӣ, 12 коркарди методӣ, 13 монография таълиф ва дастраси донишҷӯён намуданд.

Моҳи сентябри соли 1993 ректори донишгоҳ М.Ҳ.Маликов бо хоҳиши худ аз вазифа даст кашид. Ба ҷои ӯ аз моҳи ноябри соли 1993 ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб академик, профессор, доктори илмҳои С.К.Каримов таъйин гардид. С.К.Каримов яке аз роҳбарони собиқадор ва устодони пурқур мебошад. Аз ин аст, ки ӯ тавонист нуфузи Донишгоҳи давлатии Кӯлобро дар байни мактабҳои олии ҷумҳурий ва берун аз он афзун гардонад. Акнун аксари довлтабони ихтисосҳои иқтисодиёт, тиб, кимия, биология, таърих, тарбияи ҷисмонӣ донишҷӯи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб гардиданд.

Дар муддати 75 соли фаъолияти хеш ин боргоҳи илму маърифат тавонист, ки теъдоди донишҷӯёно аз 48 то ба зиёда аз 11 000 ҳазор нафар, шумораи устодону муаллимонро аз 9 ба 580 нафар, микдори кадрҳои дараҷа ва унвони илмидорро аз 5 номзади илм ба зиёда аз 130 нафар ва докторони илму профессоронро аз сифр ба 29 расонад.

ЧОРАБИНИ БАХШИДА БА РҶЗИ ПРЕЗИДЕНТ

Санаи 16-уми ноябр дар донишгоҳ бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамоиши ҷашнӣ баргузор гардид.

Ҳамоиши бошукӯҳро ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом ифтихо намуда, нахуст ҳозиринро ба ин ҷашн шодбош гуфт. Ректори донишгоҳ дар бораи гиромидошти Рӯзи Президент дар кишварҳои дигар ва оид ба Қонуни

Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи рӯзҳои ид", ки аз рӯзи 16-ноябри соли 2016 ба ин тараф "Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон" ҷашн гирифта мешавад, суҳанронӣ намуд.

Дар баҳши фарҳангии ҳамоиш ҳаваскорони донишгоҳ бо як барномаи пурмуҳтаво, ки дархӯри ҷанбаҳои сиёсӣ фарҳангӣ буд, барнома кард. Хунармандони ҷавон дар барномаи таҳиянамудаашон истеъдоди баланд ва маҳорати ба саҳнагузории идеяҳои меҳанпарастӣ ва садоқат ба Пешвои миллатро дар сатҳи баланд ба намоиш гузоштанд. Дар барномаи номбурда ҳамчунин тарбиятгирандагони хурдсоли кӯдакони донишгоҳ бо номи "Ситора" хунари баланд нишон доданд. Бояд гуфт, ки толор як фазои хуррами идонаро фаро гирифта буд.

Дар поёни ҳамоиш ректори донишгоҳ профессор Мирализода Абдусалом ба хунармандони ҷавон ва барномарезони кордон Файзи Ашӯр ва Ризо Мадиев ихрои сипос намуданд.

ПЕРСПЕКТИВЫ СОТРУДНИЧЕСТВА

16 ноября состоялась встреча ректора Кулябского государственного университета имени Абуабдулло Рудаки, доктора педагогических наук, профессора Мирализода А.М. и.и.о. руководителя представительства Россотрудничества в Таджикистане Ивана Сергеевича Иванова.

Доктор Мирализода А. М. поблагодарил Ивана Сергеевича Иванова и его спутников за визит в Кулябский госуниверситет. Он отметил важность сотрудничества такой солидной организации, как Россотрудничество с высшим учебным заведением, находящийся далеко за пределами столицы Таджикистана. "Приятно, - подчеркнул Мирализода Абдусалом, - что Российская Федерация уделяет большое внимание подготовке таджикских специалистов в престижных вузах России. Мы уверены, что будем держать тесную связь с Россотрудничеством."

Со своей стороны глава представительства Россотрудничества, Иван Сергеевич Иванов отметил, что "... у

нас есть намерения, при выделении отдельного помещения открыть "Русский уголок", который будет обеспечен нами научной и художественной литературой и соответствующими техническими средствами".

Стороны пришли к единому мнению о повторной встрече, на которой будут подписаны соответствующие документы о сотрудничестве Кулябского государственного университета имени Абуабдулло Рудаки с представительством Рос сотрудничества в Таджикистане.

ТАҶЛИЛ АЗ РҶЗИ КОНСТИТУТСИЯ

Санаи 4-уми ноябр дар толори фарҳангии донишгоҳ бахшида ба Рӯзи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон чорабинӣ гузаронида шуд.

Ҷамъомадро ректори донишгоҳ доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом ифтихо карда, ҳозиринро аз номи роҳбарияти донишгоҳ ба ифтихори 26-умин солгарди Рӯзи қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон табрику муборакбод намуд. Қайд намуданд, ки қабули Конституцияи Тоҷикистони соҳибистиклол барои бунёди давлате, ки орзуи омили тоҷикон буд, оғоз бахшид.

Омӯзгори кафедраи таърих, номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент Гулҷеҳра Муродова дар мавзӯи "Конституция - муайянкунандаи дурнамои пешрафти

ҷомеа" суҳанронӣ намуд.

Сипас, ҳаваскорони санъат аз ҳисоби донишҷӯён, шеърхонӣ ва таронасароӣ карда, дар поён композитсияи адабиери зери унвони "Конституция - шоҳсутун ва бахтномаи миллат" намоиш доданд, ки желе ҷолибу хотирмон буд.

ШУКРОНА ДАР МУСОБИҚАИ ҶУМҲУРИЯВӢ ҚОӢИ 2-ЮМРО ГИРИФТ

Рӯзҳои 24-25-уми октябри соли ҷорӣ дар шаҳри Бохтар бахшида ба Рӯзи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мусобиқаи сатҳи ҷумҳуриявӣ оид ба дастхонӣ (армрестлинг) гузаронида шуд.

Дар ин мусобиқа донишҷӯи курси 1-уми факултети омӯзгорӣ ва фарҳанг Шукронаи Ҳасан иштирок намуда, бар рақибон голиб омад ва сазовори ҷои дуюм гашт.

Садорати донишгоҳ барои иштирок ва сазовори ҷои дуюм гаштан дар ин чорабинии баланд Шукронаро муборакбод гуфта, дар оянда ба ӯ бурдборихоро таманно мекунад.

КОНФЕРЕНСИЯИ ИЛМӢ-НАЗАРИЯВӢИ УМУМИДОНИШГОӢӢ

Рӯзи 16-уми ноябр дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон конференсияи илмӣ-назариявӣи умумидонишгоҳӣ миёни магистрантон ва докторантонии PhD зери унвони "Саҳми

шиносиву ҳудогоҳӣ ва гиромидошти Ватану қахрамониҳои фарзонаи он саҳми арзанда хоҳад гузошт.

Дар ин конференсия пажӯҳишгарони ҷавон мавзӯҳои зеринро таҳлили баррасӣ намуданд: Пешвои миллат - бунёдгузори сиёсати хориҷии Тоҷикистон, (Бадалов И., докторанти курси сеюми PhD-и факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ); Саҳми корхонаи Воҳиди Давлатии Ширкати алюминийи тоҷик дар рушди санъатикунони кишвар, (Ҳоҷаев Исроил, докторанти PhD-и курси сеюми факултети химия, биология ва география); Иҷрои лоиҳаҳои инвестиционӣ дар соҳаи энергетика-омили рушди санъатикунони кишвар, (Шамсов Сайидмагистранти курси дууми факултети иқтисод ва идора); Камолти Хӯҷандӣ-шоири

бозурги ғазалсаро. (Ҷураев Сомон, магистранти курси якуми факултети филологияи тоҷик ва журналистика); Бояд гуфт, ки конференсия дар фазои илмӣ доир гардида, маърузачиёни ҷавон бо як биниши тоза дарёфтҳои пажӯҳиши худро дар назди донишҷӯён, олимони ҷавон ва роҳбарияти донишгоҳу устодон матраҳ намуда, дар мавриди вижаҳои дарёфтаҳои илмии худ ба таври хосса суҳанронӣ намуданд.

Дар қисмати дууми конференсия иштирокдорон ба се бахш: илмҳои ҷомеашинсой ва гуманитарӣ, илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ ва илмҳои иқтисодӣ тақсим карда шуданд. Ҳар бахш зери сарварии олимони варзида бо гуфтугӯҳои илмии мароқангез барпо гардиданд.

Дар қисмати сеюми конференсия иштирокдорон ба се бахш: илмҳои ҷомеашинсой ва гуманитарӣ, илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ ва илмҳои иқтисодӣ тақсим карда шуданд. Ҳар бахш зери сарварии олимони варзида бо гуфтугӯҳои илмии мароқангез барпо гардиданд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди илми муосир, маориф ва низомии нави таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" баргузор гардид. Конференсияро ректори донишгоҳ доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом ҳусни оғоз бахшида, дар бораи нақши Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди илми муосир, маориф ва низомии нави таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суҳанронӣ намуд. Профессор Мирализода Абдусалом афзуд, ки раёсати донишгоҳ тасмим гирифтааст маводи илмиву оммавие, ки дар ин ҳамоиши илмӣ гирд оварда шудааст, нашр мекунем бовар дорем барои баланд бардоштани ҳисси худ-

ҶАШНГИРИИ БОШУКӢӢИ РҶЗИ ПАРҶАМ ДАР ДОНИШГОӢ

Рӯзи 24-уми ноябр дар толори фарҳангии донишгоҳ Рӯзи Парчами давлатии Тоҷикистон бо як шукӯҳи шаҳомати хосса таҷлил гардид.

Гирдиҳамоии донишҷӯён ва омӯзгорони донишгоҳ бо хониши Суруди

миллӣ оғоз ёфта, дар як фазои ботантана парчамбардорон дар танлибоси низомӣ бо қадамзании муназзами сарбозӣ, парчами миллиро ба саҳнаи толори фарҳангӣ оварданд.

Сипас, ректори донишгоҳ доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом дар мавриди таърихи парчамбардории тоҷикон ва манзалати он дар замони Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон суҳанронӣ намуд.

Баҳши фарҳангӣ-хунарии ҳамоиш бо сароидани хори умумӣ зери унвони "Пачами мо" аз тарафи дастаи ҳаваскорони санъати донишгоҳ оғоз ёфт. Хунармандони ҷавон хори умумӣ ва рақсу таронаҳоро дар сатҳи баланди эҷодӣ иҷро карданд.

ҲАРОБИҶОИ ФИКРӢ ВА ЭЪТИҚОДӢ

Назарзода Пиралӣ Сафар,
номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент,
мудири кафедраи таърих ва мето-
дикаи таълими таърих

Андаша ва қобилияти фикрронии инсон мутабиқи назари файласуфон ҳамеша ба ду ҷабҳа, яке ақл ва дигаре дониш пайвастагӣ дорад. Инро пай бурдан душворӣ надорад, ки бар асари ин ду арзиш инсон метавонад ба бузургтарин мақом ва қудрат комёб гардад. Таърихи башар чӣ дар Ғарб ва ҳамзамон дар Шарқ чунин намунаҳои арзёбии ҳамрадифии ақлу донишро бо назари андеша ва таҳаввули назар мушоҳида ва баррасӣ кардааст. Ақлро ба сифати қудрати табиӣ, ҷисмию руҳӣ ва мабдаи илоҳӣ (осмонӣ) донанд ва донишро натиҷаи амали фардӣ, алоқаманд ба ҷустуҷӯӣ ва кӯшиши инсон. Маҳз ҳамин ду омил таъсири амиқ баҳри рушди нерӯи зеҳнии инсон мебахшад, ки дар натиҷа иқтидормандию барӯмандии фард дар ҷомеа ва дар назари дигар барои ташаққули шахсият мусоидат менамояд. Чунин ибрази назар ҳамзамон дар меҳвари фалсафаи дин ва махсусан, дини ислом низ қарор мегирад, ки мақому шоистагӣ ва арзишмандии пайравони худро арзёбӣ мекунад.

Матлаб аз пешниҳоди мавзӯи мазкур бар асоси назар ва андешаи фикрӣ ва эътиқодӣ як зумра пайравони дини ислом қарор мегирад, ки бо назардошти хусусияти эътиқодмандии хеш ҷонибдорӣ аз гароиш ба як наъв қачравии исломӣ ва узвият ба ҳаракати ифротиро барои худ касб менамоянд.

Воқеаҳои марҳалаи шикасти давлати шӯравӣ ва ибтидои давраи соҳибистиқлолии Тоҷикистон воқеаҳои равшан собит менамояд, ки чунин ашхос дар байни пайравони дину ойини ислом ба назар мерасиданд, ки минбаъд дар марҳалаи бӯҳрони сиёсӣ дар Тоҷикистон бо роҳи ҷонибдорӣ аз ҳаракати мамнӯи наҳзатиҳо дар қатори исломиёни бунёдӣ (фундаменталӣ) қарор гирифта, сабабгори нооромии сиёсӣ ва ҷанги шаҳрвандӣ дар кишвар гардиданд.

Ба ин қадом омилҳо боис гардид ва чӣ гуна оқибат ба бор овард? Масъалаест, ки то ба ин замон дар мадди назари муҳаққиқони бахши фанҳои ҷомеашиносӣ қарор мегирад.

Ин ҳаводисро бо як нуқтаи назар таъсири амали ҳаракати наҳзатиҳо доништан асоси воқеӣ дошт. Зеро сарчашмаҳои муътамад аз он шаҳодат медиҳад, ки нахуст ибтидои фаъолияти наҳзатиҳо бо унвони "Ҷунбиши Ҳаракати Наҳзати Исломии ҷавонон" дар Тоҷикистони Шӯравӣ солҳои 70-уми асри XX дар минтақаи Қургонтеппаи вилояти Хатлон оғоз ёфта буд. Баъдтар дар замири сиёсати озодандешии горбачовии замони шӯравӣ, дар соли 1986 ин ҳаракат вусъати тоза пайдо намуда, ба фаъолияти ошкоро махсус дар ин минтақа оғоз менамояд.

Онҳо аз ҷумлаи шахсоне буданд, ки донишҳои казоии илмӣ надоштанд ва пинҳонӣ дар мактабҳои таълимоти наҳзатиҳои минтақаи Қургонтеппа таълим гирифта буданд. Наҳзатиҳо ҳамеша дар барномаҳои худ бораи "озодӣ", "демократия" ва "ислом" гап мезаданд ва

Моҳи сентябри соли соли 2015 фаъолияти ҲНИТ дар Тоҷикистон қатъ гардид ва ин ҳизби реаксионӣ - динӣ эълон гардид. Қисме аз аъзоёни ин ҳизб бо хоҷиши худ аз узвияти ҳизб берун рафтанд ва қисми радикалии онҳо бошад маҳкум ба ҳабс гардиданд.

пайваста даъват ба амал меоварданд, ки кори онҳо ҳақ мебошад. Мушкилотҳои ҳаёти иқтисодии давлатро ба сиёсат ва идоракунии коммунистон алоқаманд менамуданд. Бо истифода аз усулҳои тарғиботии хеш аввалин душманони худро дар байни коммунистон, роҳбарони ҳизбию давлатӣ ва омӯзгорон медиданд. Дар мақоми "душмани ислом" қарор додани ин гуруҳҳои иҷтимоӣ асосҳои муътамад дошт, бо он нуқтаи назар, ки аввал ин гуруҳҳои иҷтимоӣ аҳли зиё буданд ва моҳияти аслии амалҳои реаксионии наҳзатиҳо хуб дарк менамуданд ва бедодгариҳои онҳоро дар ҳама ҷо маҳкум менамуданд. Бо назардошти ин бо ҳар дасисаю фитна кӯшиш мекарданд онҳоро бадном намоянд ва ҳатто дар барномаҳои ниҳонӣ амалҳои минбаъдаи хеш барои ташкили "давлати исломӣ", кӯшишҳои ба қатлу ҷазо гирифтанд намудани онҳоро низ дар сар доштанд.

Асосгузори ҳизби мамнӯи реаксионӣ (собиқ ҲНИТ) - марҳум Саид Абдуллои Нури зимни яке аз барномаҳои ибраз намуда буд: "Ҳаракати сиёсии исломии мо ҳеҷ гуна ҷангу хунрезӣ ва муборизаи мусаллаҳонаро на дар барномаамон пешбинӣ карда буд ва на ба ягон қувваи берунӣ, ки дар ҷанг манфиатдор бошад, иртибот дошта, баръакс аз аввали лаҳзаҳои ба иғво ва ҷорандозии хеш барбарияти ҲНИТ ҳамеша парчами сулҳ дар даст дошт". (Ҳоҷи Қаландар Садрдинзода, ҲНИТ: сабзиш, лағзаш ва пешрафт. Душанбе. 2013. С -122.)

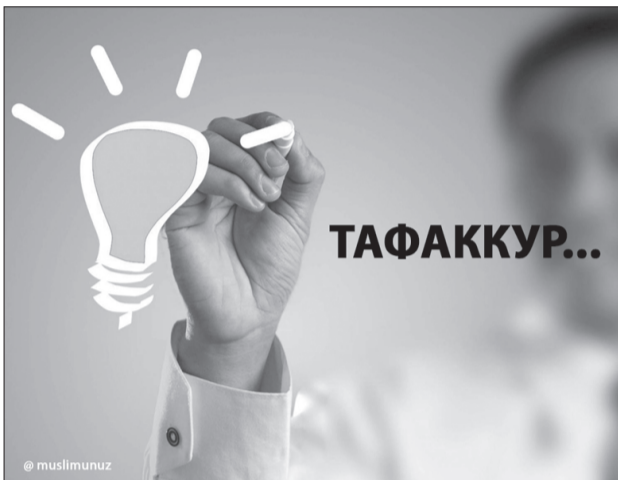
Воқеаҳои таърихи Тоҷикистон шаҳодат медиҳад, ки дар ҳеҷ давраи фаъолияти худ ва то дами марг Саид Абдуллои Нури дар ин ибрази назари худ содиқ намонад ва дар хунрезии давраи ҷанги шаҳрвандӣ ва баъди он даст дошт. Минбаъд ҳомиёни ин ҳизби реаксионӣ дар мисоли Муҳиддин Кабирӣ ва ҳаммаслақони ӯ, ки имрӯзҳо берун аз кишвар дар Аврупо ба иғво ва ҷорандозии хеш бар сари Ҳукумати Тоҷикистон бӯҳтону тӯҳмат мезананд, ин амали риёкоронаи наҳзатиҳо роҳи идома медиҳанд.

Ҳомиёни ҳизби мамнӯи Наҳзати Исломӣ новобаста аз кирдорҳои реаксионии худ, ки дар мавқеи душманӣ ба ҳокимияти конституционӣ қарор мегирифтанд ва худ онҳо оташи ҷанги шаҳрвандиро дар Тоҷикистон барафрухтанд шарм надошта, дар барномаҳои сиёсӣ ашаддотворӣ бузурги миллати мо озоди демократия ва расидан ба сулҳро моли наҳзатиҳо эълон менамуданд. Аз ҷумла, дар як барномаи дигари худ Саид Абдуллои Нури таъкид ба амал оварда буд, ки "Мо ду кори бузургеро, яке дар овардани демократияву озодӣ ба кишвар ва дигаре берун овардани кабултарони сулҳ ва ҳифзи он аз алангаи оташи ҷанг" - ро анҷом додаем. (Муҷаддиди аср. Дар шинохти шахсият ва осори Саид Абдуллои Нури. Душанбе 2007. С - 322.)

Пайравони наҳзатиҳо дар ибтидои пеш аз ҳама дар доираи хешовандон, ёру дӯстон ва шогирдонанон қарор мегирифтанд, ки бо истифода аз тую маросимҳои дигари ҷаноза ва азодориҳо, ки дар он марҳала хеле бошукӯҳ ва бодабдаба, бо харҷу исрофкориҳо баргузор мегардиданд, бо ҳар восита бо амалҳои тарғиботии исломгарой аз роҳи ташкили зӯри ва иғвогарой мардуми оддиро ба ҷангу хушунат ва душманию ҷудоандозӣ даъват менамуданд. Ин дар ҳоле, ки аксари аҳолии минтақаи ҷануби Тоҷикистон, ки ҷанги шаҳрвандӣ аз ин минтақа оғоз гардида буд, новобаста аз миллату забони худ ҷонибдорӣ аз давлати конституциониро доштанд.

Амали наҳзатиҳо дар он замон барои ҳамаи мардуми минтақа хиёнат ва разолатро менамуд. Вақте ки ҷанги шаҳрвандӣ оғоз меёбад, наҳзатиҳо аз Тоҷикистон

фирор намуданд. Қисме аз онҳо бо аҳли байт ва хешовандони наздиканон ба Афғонистон мегурезанд. Танҳо баъди баста шудани Созишномаи сулҳ ва ташкили Комиссияи ошти миллӣ ба ватан бармегарданд. Баъди бозгашт наҳзатиҳо дар доираи имкониятҳои давлат ва иҷозаи бисёрқабатагӣ худро расман дар ҲНИТ аз нав

ТАФАККУР...

номнавис менамоянд ва ба фаъолияти озоди сиёсӣ мебароянд.

Наҳзатиҳо бо истифода аз имкониятҳои Комиссияи ошти миллӣ ва минбаъд дастгирии хоҷагони хориҷии хеш дар маърақаҳои интиҳоботи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлисиҳои маҳаллии солҳои 2005, 2010, 2015 ҳақду талошҳои зиёд барои ноил гардидан ба мавқеи курсии вакилӣ мекарданд. Онҳо дар барномаҳои тарғиботии хеш бо истифода аз яроқи идеологии худ арзишмандии соҳибистиқлолиро ва комёбию музафариатҳои моро нодида мегирифтанд ва аз болоравии нуфузи сиёсии худ ҳарф зада, барномаҳои "осмонӣ"-и барномадан аз бӯҳрони сиёсӣю иқтисодӣ ва фарҳангиро рӯи кор овардани мешуданд, вале дар байни мардум нуфузи пасти сиёсиро соҳиб мегардиданд.

Мардуми тоҷик, ки аз оғози бӯҳрони сиёсӣ дар Тоҷикистон ҷонибдорӣ аз давлати конституциониро мекарданд, дар сарнавишти таърихи худ воқеаи хунини ҷанги шаҳрвандиро дар хотир доштанд ва онро ҳеҷ гоҳ фаромӯш намекарданд, ки сабабгори асосии муноқишаҳои сиёсии Тоҷикистон дар дохили кишвар маҳз наҳзатиҳо буданд. Соли 2015 дар ҷараёни маърақаи интиҳобот ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлисиҳои маҳаллӣ зери шиори "Мо барои Тоҷикистон ва Тоҷикистон барои ҳама" иқдомҳои охири авомфиребонаи худро барои устувор гардонидани мавқеи сиёсии ҳизб равона намуда, кӯшиш мекарданд намояндагони худро дар Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлисиҳои маҳаллӣ дошта бошанд. Вале дар ин маврид низ онҳо комёб намегарданд.

Моҳи сентябри соли соли 2015 фаъолияти ҲНИТ дар Тоҷикистон қатъ гардид ва ин ҳизби реаксионӣ - динӣ эълон гардид. Қисме аз аъзоёни ин ҳизб бо хоҷиши худ аз узвияти ҳизб берун рафтанд ва қисми радикалии онҳо бошад маҳкум ба ҳабс гардиданд.

Ҳамин тариқ, аён мегардад, ки Ҳизби наҳзати ислом дар Тоҷикистон аз ибтидои фаъолияти сиёсии худ то ба давраи қатъ гардидани фаъолият, дар воқеъ ҳизби реаксионӣ-террористӣ буд. Факту далелҳои зиёд ва муътамад аз он шаҳодат медиҳад, ки яке аз қувваҳои бузурги сиёсӣ, ки оташи ҷанги шаҳрвандиро дар Тоҷикистон барафрухт, ин фаъолияти бевоситаи ҳизби мазкур буд, ки бо дастгирии ҳомиёни хориҷии худ аз давлатҳои Эрон, Афғонистон ва Покистон бо мақсади бунёди давлати исломӣ барномаи мазкурро таҳрирӣ намуда буданд. Бо назардошти пур-

ра муқаррар намудани фаъолияти реаксионии ин ҳизб моро зарур аст заминаҳои иҷтимоӣ-сиёсӣ ва таърихи таъсиси ячейкаҳои марказӣ ва ибтидоии ҷараёни фаъолияти ҲНИТ-ро ба пуррагӣ омӯзем. Вале ин ҷо метавон омилҳои зерини дастёбӣ ва устуворшавии мавқеи сиёсии наҳзатиҳо дар Тоҷикистон ишора кард.

Ҳизби реаксионии Наҳзати Исломӣ ба мисли дигар ҳизбу ҳаракатҳо ва асҳобҳои сиёсӣ дар охири солҳои 80-уми асри XX аз имкониятҳои замони бозсозӣ ва гуногунандешии сиёсӣ марҳалаи охири замони шӯравӣ васеъ истифода карда ба арсаи сиёсат ворид гардид.

Нуфузу эътибор пайдо намудани ин ҳизб дар ибтидо аз бисёр ҷиҳат ба он вобастагӣ дошт, ки нахуст аз номи дини ислом баромад мекард, ки вобаста ба маҷмуи кори идеологии замони шӯравӣ диндорӣ аҳоли ба сифати озоди эътиқод зери сиёсати саҳт қарор дошт ва маҳз дар шароити нав бо дастёбӣ аз музафариатии озодандешии замони горбачовӣ расидан ба ҳадафҳои эътиқодӣ ва динӣ имконпазир мегардид. Ба дигар маъно арзишмандии мероси ахлоқӣ ва дини исломро махсус онҳое, хуб пазиروي менамуданд, ки пайравӣ ва эътиқодмандишон дар нисбати дин вобаста

ба тарбияи авлодӣ хонаводагашон зиёда буд. Чунин пайравон ва эътиқодмандон махсус дар минтақаи Ғарм ва Қургонтеппа бештар ба назар мерасиданд. Барои аксари дигари аҳолии Тоҷикистон новобаста аз миллаташон эътибори сиёсӣ пайдо намудани Ҳизби реаксионии Наҳзати Ислом ва ба ин монанд дигар ҳизбу ҳаракатҳо дар ибтидо, то оғоз гардидани ҷанги шаҳрвандӣ як наъв падидаи арзишмандии озодандешӣ фаҳмида мешуд.

Ҳаёти зиндагии воқеии асосгуздорон ва ҳомиёни аввалини наҳзатиҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки аксари онҳо дар сини ҷавонӣ новобаста аз таъсири сиёсату идеологияи замони шӯравӣ таҳсилоти пурра ва комили замони шӯравиро қариб ки нагирифтаанд ва бо таъсири миссионерҳои хориҷии худ аз давлатҳои исломии Эрон, Афғонистон, Арабистон ва Покистон аз мактаби нахустини амали реаксионии дини исломӣ дар маҳбасҳо ва пинҳонӣ гузаштаанд. Бинобар он, хизмат дар ин ҳизб барои онҳо воқеаи буд, ки баъди ғалаба ва ғасби ҳокимият дар давлати бо ном "исломӣ"-и таъсис додашон соҳибмансаб мегардиданд. Аз ҷониби дигар хизмат накардан ба хоҷагони хориҷашон бошад, барои онҳо маргро менамуд.

Воқеаҳои давраи ҷанги шаҳрвандӣ, куштору хунрезии ва мушкилотҳои дигари зиндагӣ то андозае чеҳраи сиёсии ин ҳизб ва дигар ҳизбҳо ва ҳаракатҳои сиёсии Тоҷикистонро аз назар дур мекард. Аҳолии кишвар дар набарди марғу зиндагӣ қарор мегирифтанд. Муҳим аз ҳама масъалаи хомӯш нишондани оташи ҷанги шаҳрвандӣ буд. Дар ин марҳала нақши кумандонони саҳрой, ки пайваста дар набард аз ҷониби қувваҳои муҳолифин баромад менамуданд, меафзуд.

Имрӯзҳо қисме аз намояндагони ин ҳизб, ки дар хориҷи Тоҷикистон қарор доранд ва бо дастгирии ҳомиёни хориҷии худ бо ҳар роҳу дасиса бар сари давлати мо санги маломат мезананд, ки ҳуқуқҳои сиёсии аъзоёни ҳизбро поймол намудааст. Дар Тоҷикистон гӯё ҳуқуқҳои сиёсӣ ва озоди эътиқод эътибор надорад ва ба ин монанд дигар бӯҳтонуҳо, вале ҳақиқат он аст, ки амалҳои реаксионии ин ҳизбро ба сифати як наъв хароҷиҳои фикрӣ ва эътиқодӣ мо тавониста бошем ба ҷомеаи ҷаҳонӣ воқеъбинона нишон диҳем ва бо истифода аз ин дар кишварамон амнияти бештареро барои шаҳрвандон таъмин намуда, ҷомеаи ҷаҳонро аз хатари чунин ҳизби реаксионӣ-динӣ огаҳ намоем.

КУЛЯБСКОМУ ГОСУДАРСТВЕННОМУ УНИВЕРСИТЕТУ ИМЕНИ АБУАБДУЛЛОХ РУДАКИ – 75 ЛЕТ

Славная история таджикского народа является великой школой самосознания, яркие ее страницы - это развитие науки и образования как основа идей патриотизма и верности Родине. В этих замечательных страницах золотистыми словами запечатлена 75-летняя история Кулябского государственного университета имени Абуабдуллох Рудаки, которая является неотъемлемой частью истории образования и науки Таджикистана.

Кулябский государственный педагогический институт (ныне Кулябский государственный университет имени Абуабдуллох Рудаки) - один из ведущих вузов Республики Таджикистан, крупный многопрофильный, образовательный и учебно-методический центр республики, который называют "кузницей кадров" для всей страны, был образован в 1945 году в составе трёх факультетов: история и филология, природоведение и география, физика и математика. В 1994 году был преобразован в Кулябский государственный университет имени Абуабдуллох Рудаки.

За 75 лет своего существования КГУ подготовил более 35 тысяч высококвалифицированных специалистов и внес большой вклад в дело подготовки научных кадров сферы образования и народного хозяйства Республики Таджикистан. Видные политические и государственные деятели, генералы, работники силовых структур, народные артисты, поэты и писатели являются выпускниками данного вуза.

В настоящее время в вузе занимаются около 11 000 студентов. Общее количество научных сотрудников и преподавателей составляет 720 человек, количество остепененных научных сотрудников - 120 человек, в числе которых 18 докторов наук и профессоров, 102 кандидата наук и доцента.

Университет имеет 10 факультетов: факультет физики и математики; химии, биологии и географии; финансово-экономический; экономики и управления; таджикской филологии и журналистики; русской филологии; иностранной филологии; физической культуры и военной подготовки; педагогики и культуры; истории, права и международных отношений.

Учебный процесс на дневном, заочном и дистанционном отделениях университета проводится на таджикском, русском и английском языках. А также в вузе имеются возможности получить второе образование по 55 существующим специальностям.

Материально-техническая база университета с более чем 720 компьютерами, 65 интерактивными досками, книжный фонд и электронная библиотека общей численно-

стью в 348 000 экземпляров книг, студенческое общежитие на 500 мест, санаторий-профилакторий, три актовых и четыре спортзала, научно-инновационный центр, центр изучения языков, Центр дистанционного обучения и карьеры, Центр тестирования и технопарк, производственно-оздоровительный лагерь "Истиклол" в горном Муинабадском районе всесторонне способствуют повышению качества обучения и воспитания, совершенствованию научно-исследовательских работ и внедрению инновационных технологий в производство.

Руководство университета принимает необходимые меры по моральной и материальной поддержке молодых специалистов и студенческой молодежи, ежегодно выдвигая их на получение государственных наград, Президентской квоты, номинальных стипендий председателя области, города, ректора университета. Со стороны администрации для защиты кандидатской диссертации выделяется 5000 сомони, а для докторской - 10 000 сомони. Кроме того, по поручению Лидера нации Эмомали Рахмона молодые специалисты обеспечиваются жильем.

У КГУ - богатый опыт по налаживанию и укреплению международного сотрудничества, особенно в области образования. Ежегодно как в другие зарубежные страны, так и в Российскую Федерацию направляются студенты для продолжения учебы в магистратуре и преподаватели для поступления в аспирантуру и докторантуру, прохождения стажировок, участия в работе международных симпозиумов и конференций.

В рамках международных проектов и совместных проектов с Министерством образования и науки Республики Таджикистан университет сотрудничает с более 80 университетами и научными учреждениями мира, как Российская Федерация, Германия, Испания, Италия, Англия, США, Чехия, Бельгия, Белоруссия, Латвия, Литва, Эстония, Узбекистан, Казахстан, Киргизия, Туркменистан, Австрия, Афганистан и другие страны.

Следует отметить, что с целью освоения современных знаний и укрепления творческих способностей молодежи, а также развития технического мышления подрастающего поколения в Послании Президента Республики Таджикистан, Лидера нации уважаемого Эмомали Рахмона в Маджлиси Оли 26 декабря 2019 года 2020-2040 годы были объявлены "Двадцатилетием изучения и развития естественных, точных и математических наук".

В этой связи уже на первых этапах реализации этого стратегически важного Указа Главы государства преподаватели и студенты университета достигли успешных результатов, в том числе преподаватели кафедры химии Фируз Сайфуллоев и Тешахон Хисайнов получили па-

Ректор Кулябского государственного университета имени Абуабдуллох Рудаки, доктор педагогических наук, профессор Миралимо Абдусалом Мустафо

тенты на изобретение лекарственных препаратов и их внедрение; студент 4-го курса факультета физики и математики Аминджон Назаров, который изобрел комбайн "Агротадж" для очистки зерновых и бобовых культур, участвовал и стал призером международного Форума молодых талантов; студент 5-го курса факультета химии и биологии Хусниддин Хисайнов принял участие в ежегодной олимпиаде Академии наук Республики Таджикистан, где занял 1-е место и Кубок АН РТ.

Руководство вуза и впредь принимает важные решения в рамках реализации "Двадцатилетия изучения и развития естественных, точных и математических наук". Так, при содействии Министерства образования и науки республики по осуществлению проектов "Развитие высшего образования" в юбилейном году намечается создание современной лаборатории для специальности биотехнология, а к 30-летию Государственной Независимости страны, которое отмечается в 2021 году, современным оборудованием и реактивами будут оснащены лаборатории химии и физики.

Важно отметить и другие значительные исторические события в жизни университета, которые сыграли решающую роль в его развитии, укреплении его материально-технической базы и научно-педагогического потенциала.

1 сентября 2015 года День знаний и Урок мира совпали с 70-летием университета и сдачей в эксплуатацию нового административно-учебного корпуса.

В своем выступлении в честь 70-летия вуза Президент страны Эмомали Рахмон, в частности, отметил: - Навсегда запомнилось мне то, что 12 октября 1994 года моя первая предвыборная встреча в качестве кандидата на пост Президента страны состоялась в зале этого университета.

В тот период, благодаря поддержке славного народа Таджикистана, в том числе преподавателей и студентов этого храма науки, которые с первых дней и по сей день искренне поддерживают политику Правительства Таджикистана, я был избран руководителем государства и преданно работаю в интересах нашего дорогого

народа, во имя прогресса и процветания нашей любимой Родины.

10 сентября 2019 года в рамках своей рабочей поездки в г. Куляб Основатель мира и национального единства - Лидер нации, Президент Республики Таджикистан уважаемый Эмомали Рахмон сдал в эксплуатацию парк культуры и отдыха имени Сайдали Ваизода, работы по строительству и реконструкции которого были завершены на высоком качественном уровне в течение четырех месяцев силами вновь возобновленных студенческих строительных отрядов.

Лидер нации уважаемый Эмомали Рахмон назвал создание и реконструкцию подобных парков культуры и отдыха в рамках объявления Годов развития села, туризма и народных ремесел (2019-2021 годы), а также в рамках подготовки к достойной встрече великого национального праздника - 30-летия Государственной независимости Республики Таджикистан - прекрасным подарком.

Глава государства напутствовал преподавателей на улучшение качества обучения, воспитания студентов в духе самопознания, а представителей интеллигенции - на восславленные земли предков и пропаганду достижений периода независимости путем проведения Республиканского конкурса "Мудрости зари сиянье...", который может способствовать поднятию уровня и улучшению качества обучения и воспитания подрастающего поколения в осуществлении Национальной концепции воспитания в Республике Таджикистан.

Реализуя намеченные планы в сфере повышения роли образования в современном мире, улучшения качества образования и воспитания, направляя всю свою силу на освоение современных знаний, специальностей и профессий, изучение иностранных языков, уважение государственного языка, истории, культуры, других национальных святынь и ценностей, профессорско-преподавательский состав университета делает уверенные шаги к выполнению такой высокой миссии, как воспитание молодого поколения с целью обеспечения достойного будущего страны.

2020: ФАЪОЛИЯТИ ДОНИШГОҶ ДАР РАҚАМҶО

□ Айни ҳол дар донишгоҳ 3 нафар омӯзгорон дорандаи нахустпатент мебошанд. Дар маҷмӯъ, аз соли 2013 то ин ҳоли 11 нафар омӯзгорон ва 1 нафар донишҷӯ соҳиби нахустпатент гаштаанд.

ДАСТОВАРДҶОИ ИЛМИИ ОМУЗГОРОНИ ДОНИШГОҶ ДАР СОЛҶОИ 2018-2020:

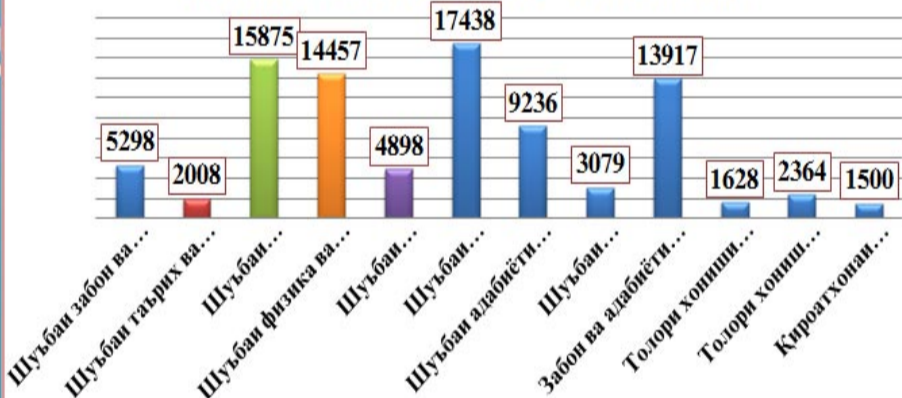

КИТОБХОНАИ ДОНИШГОҶ:

Фонди умумии китобхона дар давраи ҳисоботи 91698 номгӯро таъкил мелиҳад.

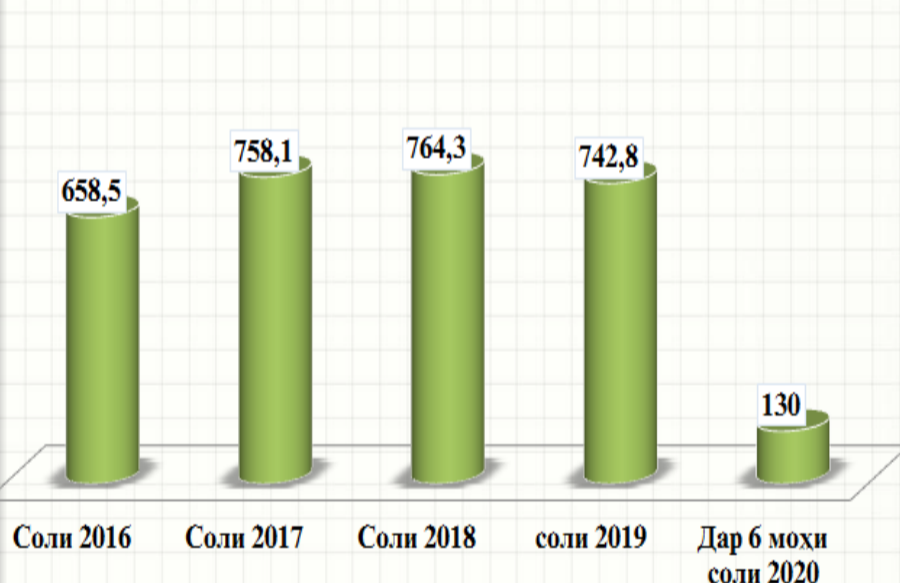
Фонди умумии китобхонаи электронӣ бошад дар соли таҳлили қорӣ аз 190160 номгӯӣ иборат мебошад ва ин таълоди зикрғарлила ба соҳаҳо ҷудо карда шуда, маврили истифода мебошанд, ки дар муқоиса ба соли гузашта 170 номгӯӣ зиёд мебошад.

ТАСНИФОТИ КИТОБҶО БА САМТҶО

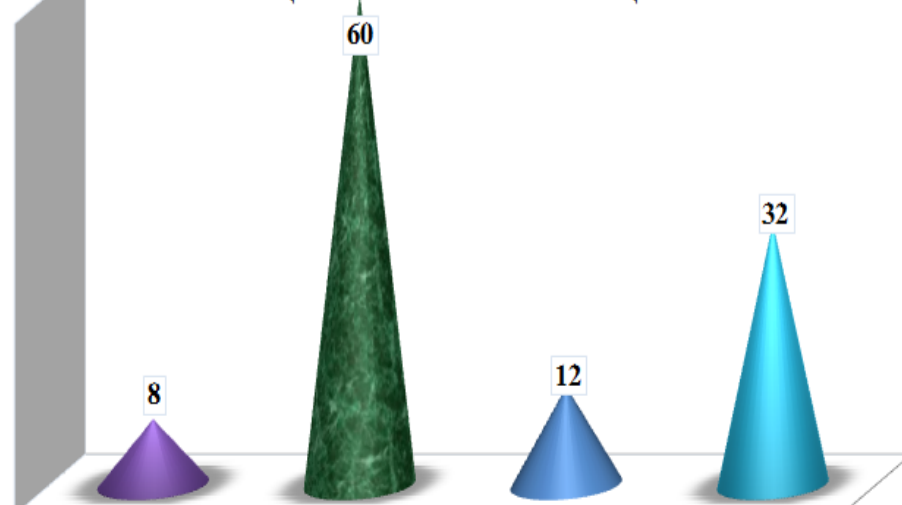
МУҚОИСАИ ФАЪОЛИЯТИ НАШРӢ ДАР 5 СОЛИ ОХИР:

Ҷузъи қопӣ

ШИРКАТИ ОМУЗГОРОН ДАР КОНФРОНСҶО

■ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ■ ҚУМҶУРИВӢ
■ ВИЛОЯТӢ ВА ШАҶРӢ ■ МАШВАРАТҶОИ ИЛМИӢ

ТАҶҶИЗОТ АЗ ҶИСОБИ ЛОИҶАҶОИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Аз ҳисоби лоиҳаи Фонди Аврупо ЭРАСМУС+ «EXTEND - Афзалият дар таълимоти соҳаи инженерӣ дар МТОК-и Тоҷикистону Россия тавассути бозомӯзии омӯзгорон ва дастовардҳои нави педагогӣ» дар донишгоҳ Маркази тақвияти педагогии омӯзгорон таъсис дода шуда, ба маблағи умумии 22500 евро (238833,90 сомонӣ) таҷҷизот воридғардид.

**Бахтовар ШАРИПОВ, номзоди
илмҳои педагогӣ, саромӯзгори
кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва
кори нутимой**

Масъалаҳои марбут ба беҳтар намудани шароит ва истифодаи технологияҳои муосир барои ҳамгироии иҷтимоӣ-педагогии кӯдакони имконияташон маҳдуд тайи солҳои охир ба яке аз муҳимтарин масоили низоми таҳсилот табдил ёфтааст.

Дар бандҳои 7 ва 8-и моддаи 6-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи маориф" кафолатҳои таҳсили кӯдакони имконияташон маҳдуд равшану возеҳ ифода ёфтаанд:

7. Давлат, таъминот ва хароҷоти таълиму тарбияи кӯдакони ятиму бепарастор, кӯдакони дорои имконияти маҳдуд, маъҷубон ва дигар шахсонро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, дар муассисаҳои таълимии давлатӣ аз ҳисоби маблағи буҷетӣ кафолат дода, пас аз хатми муассисаҳои таълимии онҳоро бо ҷои қор таъмин менамояд.

8. Давлат барои шаҳрвандоне, ки мӯдатӣ тӯлонӣ ба сабаби беморӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти умумӣ рафта наметавонанд, дар хона ё дар муассисаҳои тандурустӣ таълими роӣгонро ташкил мекунад.

Дар Қонуни ҶТ "Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъҷубон" барои таъмини кӯдакон бо таҳсил ва муҳайё намудани шароити хуби мутобиқшавии онҳо кафолат дода шудааст. Аз ҷумла, дар моддаи 17-и Қонуни мазкур чунин омадааст: "Давлат бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба

МУНОСИБАТИ ИНСОНГАРОНА БА КӯДАКОНИ ИМКОНИЯТАШОН МАҲДУД

маъҷубон муҳайё намудани шароити заруриро барои таҳсил ва касбомӯзӣ кафолат медиҳад.

Давлат тибқи барномаи инфиродии тавонбахшӣ ба маъҷубон таълиму тарбияи роӣгонро дар муассисаҳои томактабӣ, таҳсилоти умумӣ, ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ, олии касбӣ, таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, таҳсилоти иловагӣ ва махсус дар муассисаҳои давлатии таҳсилоти умумӣ ва махсус таъмин менамояд. Дар моддаи 19-и ин Қонун қайд гардидааст, ки муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ҳангоми зарурат бо воситаҳои махсуси техникаӣ таҷҳизонида мешаванд.

Лозим ба ёдоварист, ки дар бунёди муассисаҳои таълимии муосир ҷиҳатҳои инфрасохтори мусоид ба таҳсилоти фарогир низ ба назар гирифта мешаванд. Ин нукта борҳо дар суҳанрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид гардидааст. Аз ҷумла, дар суҳанронии Пешвои миллат дар маросими ифтитоҳи мактаби таҳсилоти миёнаи умумии №55 дар ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе чунин омадааст: "Ҳукумати Тоҷикистон дар даврони соҳибистиқлолӣ ва хусусан, солҳои охир бунёду азнавсозии муассисаҳои таълимии дорои шароити муосир таълим ва таҷҳизоти лавозимоти замонавӣ, аз ҷумла технологияҳои иттилоотӣ ва дигар васоити техникаро вусъат баҳшида истодааст".

Ғояи иҷтимоии сиёсати давлат дар замонҳои муосир дар соҳаи маориф, аз ҷумла, раванди татбиқи таҳсилоти фарогир то ҳол мавзӯи амиқи таҳқиқоти илмии муҳаққиқони тоҷик қарор нагирифтааст. Ҳол он ки маҳз масъалаҳои марбут ба ҳукумати иҷтимоӣ, ки дар навбати худ сифати фаъолияти онро муайян мекунад, сиёсати ҳақиқие, ки ба таъмини зиндагии шоиста ва рушди озоди шаҳрвандон равона шу-

дааст, дар шароити кунунии инкишофи ҷомеа дар Тоҷикистон ба муҳимтарин масоили ҳалталаб табдил ёфтаанд. Функсияи давлат оид ба ҳифзи иҷтимоӣ аз муҳимтарин вазифаҳои он маҳсуб мешавад. Моҳияти ҳифзи иҷтимоӣ дар он зоҳир мегардад, ки азнавтасимкунии даромадҳо байни кишварҳои гуногуни иҷтимоӣ бояд тавре ба роҳ монда шавад, ки ҳеҷ кадоме аз онҳо худро дар ҳолати хоршуда ва тоқатфарсо ҳис накунад. Ин

чиз, махсусан, ба гурӯҳҳои осебпазири ҷомеа-пиронсолон ва маъҷубон тааллуқ дорад, ки тақрибан 7%-и аҳолии кишварро ташкил медиҳанд. Бо вучуди чораҳои қобили назаре, ки аз ҷониби Ҳукумати Тоҷикистон сол то сол дар ин самт андешида мешаванд, зикр кардан бамаврид аст, ки ҳанӯз нокифояти таваҷҷуҳи мақомоти давлатӣ ва ҷомеа ба ин кишри аҳоли, ки сол то сол шумораи онҳо рӯ ба афзоиш аст, ҳамчунин, маҳдудиятҳои объективӣ барои таъмини иштироки пурраи онҳо дар ҳаёти ҷомеа мушоҳида мегардад, ки ба вазъи иҷтимоӣ-иқтисодии онҳо вобаста аст. Ин мушкилот таваҷҷуҳи раҳёфтҳои иҷтимоӣ-педагогӣ ва фалсафавӣ бо он низ асоснок мегардад, ки масъалаи норасоии рушд аз нуқтаи назари офатҳои экологӣ ва иҷтимоӣ ба

мушкилоти умумиҷаҳонӣ табдил ёфтааст, ки ҳалли таъҷилии худро тақозо мекунад. Вобаста ба ин, мутобиқшавии иҷтимоӣ-педагогӣ аз муҳимтарин вазифаҳои иҷтимоиест, ки метавонад ҳамгироии кӯдакони имконияташон маҳдудро бо ҷомеа таъмин намояд.

Ҳамин тариқ, барои дарки зарурати таъсиси ташкилотҳои башардӯстонаву хайриявӣ барои кӯдакони дорои норасоӣ дар рушд, ҳадафмандии таълими онҳо барои кишварҳои аврупоӣ шаш садсола лозим гардид.

Инсофан бояд гуфт, ки адабиёти пурғановати форсу тоҷик низ пур аз изҳори меҳру муҳаббат, дастгирӣ ва ғамхорӣ дар ҳақиқи кӯдакони имконияташон маҳдуд аст. Ёдовар шудани суҳанҳои зерини бузургони шеърӯ адаб кофист, то ба умқи ғояҳои башардӯстонаи онҳо бирасем:

**Гар бар сари нафси худ
амирӣ, мардӣ,
Бар кӯру кар ар нукта
нагирӣ, мардӣ.
Мардӣ набувад фитодаро
пой задан,
Гар дастии фитодае
бигирӣ, мардӣ.
Рӯдакӣ**

**Ба даст овардани дунё хунаро нест,
Якero гар тавонӣ, дил ба даст ор.**

**Саъдӣ
Сад масҷиду сад работ обод кунӣ,
Сад банда ба зар харида озод кунӣ.
Сад сол ба рӯза бошию шаб ба намоз,
Беҳз-он набувад, ки як диле шод кунӣ.
Бобо Тоҳири Урён**

Аммо ин андешаҳои Тоҷик тайи қарнҳои зиёд ҳамчун орзуву омол боқӣ монданд. Дар кишварҳои Аврупо пайдоиши муассисаҳои таълимии махсус натиҷаи муборизаҳои тӯлонӣ, слоҳоти сиёсаву иқтисодӣ, таҳаввулоти зиндагии ҷамъиятӣ, рушди соҳаи қонунгузорӣ дар самти ҳуқуқҳои инсон, инкишофи илму техника ва ғайра қаламдод мегардад.

ҶАВОНОН-ҚУВВАИ БУЗУРГ

Ман ба ҷавонони кишвар барои дастгириашон аз сиёсати давлату Ҳукумат ва хизмати содиқонашон миннатдории самимӣ баён мекунам. Ҳисси баланди миллӣ, худшиносиву худогоҳӣ, ватандӯстиву ватанпарастӣ ва садоқати ҷавонони мо ба Ватан миллат ва обу хоки сарзамини аҷлодӣ гарави амнияти осоиши ҷомеа, пешрафти давлат ва ободии имрӯзу фардои Тоҷикистони соҳибистиқлол аст.

Эмомалӣ РАҲМОН

**Сабрина ШАРИПОВА, донишҷӯи
соли 4-уми факултети филологияи
хориҷӣ**

Ҷавонон қувваи бузург ҳастанд ва ҳар миллат дар ҳар даври замон аз ҷавонони худ умеди ояндаи нек мекунад. Умуман, ҷавонон дар маркази ҳама гуна тағйироту табaddулотҳои ҷиддӣ ва ҳам нек дар кишвар ҳастанд. Бинобар ин, таърихи инсоният гувоҳ аст, ки ҷавонон нерӯи созандаи бузург ҳастанд. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аксари аҳолиро ҷавонон таш-

кил медиҳанд, ки онҳо давомдиҳандаи кору фаъолияти насли калонсол, нерӯи созанда ва иқтисодии воқеии пешрафти ҷомеа, ояндаи миллат ва давлат мебошанд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваста изҳор мекоранд, ки имрӯзҳо дар тамоми соҳаҳои иқтисодии миллии мамлакат, инчунин дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ ҷавонони бонангу номус содиқона хизмат ва кору фаъолият доранд. Дар баробари ин, ҷавонон дар дохил ва хориҷи мамлакат дар бахшҳои мухталиф таҳсил карда, соҳиби касбу ихтисосҳои шуда истодаанд, ки барои Тоҷикистон зарур мебошанд. Қадамҳои аввал дар роҳи ташаққули сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қабул гардидани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон" аз 13-уми март соли 1992 гузошта шуд. Яъне, сиёсати давлатии ҷавонон ҳамқадами Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷимояи марзу

буми он қарзи фарзандии ҳар як ҷавони хуштолеи замони истиқлол аст, зеро ҷавонон қувваи бузурганд вар ҳар миллат дар ҳар даври замон аз ҷавонони худ умеди ояндаи нек доранд. Ҷумҳурии Тоҷикистон худ давлати ҷавон аст, аксари аҳолиро ҷавонон ташкил медиҳанд. Ҷавонон давомдиҳандаи кору фаъолияти насли калонсол, нерӯи созанда ва иқтисодии воқеии пешрафти ҷомеа, ояндаи миллат ва давлатанд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваста иброз менамоянд, ки имрӯзҳо ҷавонон дар рушди бахшҳои иҷтимоӣ-иқтисодии ҷомеа сарвати асосӣ ва афзалиятнок ба шумор мераванд. Мутаносибан ҷавонон ҳамчун захира ва қувваи асосии меҳнатӣ, инчунин сармояи афзалиятноки инсонӣ дар иқтисодиёти кишвар арзёбӣ мегарданд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дастгирии ҷавонон ва таъмини онҳо бо ҷойҳои нави корӣ, дар асоси истифодаи технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ бо донишҷӯи забонҳои хориҷӣ диққати махсус дода, пешниҳодҳои ҷавононро баҳри инкишофи Ватани азизамон доимо дастгирӣ менамоянд ва бунёди шароити мусоиди кору фаъолиятро барои ҷавонон пайваста таъмин месозанд. Тавре Пешвои миллат таъкид менамоянд: "Ҷавонон қувваи бузург, нерӯи созанда ва ояндаи миллатанд".

Бо мақсади ҷалби насли ҷавон ба фаъолияти сиёсӣ ва беҳтар гардонидани вазъи сиёсӣ иҷтимоӣ дар кишвар аз 17-уми март соли 1994 дар доираи Анҷумани якуми ҷавонони Тоҷикистон мулоқоти аввалини Пешвои миллат (он вақт раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон) муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо на-

мояндагони ҷавони кишвар баргузор гардид. Ин ҳамоши дар шароити баргузор гардид, ки сохторҳои идоракнии давлатӣ ташаққули ёфт ва мамлакат дар оғуши ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ қарор дошт.

Имрӯзҳо Тоҷикистон ба як гӯшае табдил ёфтааст, ки кӯҳҳои сарбафалак, чашмаҳои обшораш даққати тамоми сайёҳони дохилу хориҷи кишварро ба худ ҷалб менамояд. Ин ҳама бо заҳмату талошҳои шабонарӯзии фарзанди фарзонаи миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба даст омадааст. Ин шаҳодат аз он медиҳад, ки ҷавонон зиракию хушёрро аз даст навода, дар пешрафти созандагии Тоҷикистони азизамон саҳми арзандаи худро гузорем, зеро Пешвои миллат дар ҳама соҳаҳои мухталифи кишвар така ба ҷавонон доранд.

Дар яке аз баромадашон муҳтарам Пешвои миллат қайд намуданд, ки ҷавонон бояд сабаҳҳои истиқлолиятро ҳаматарафа омӯзанд, аз сиёсати имрӯза огоҳ бошанд, таърихи гузаштаву ҳозираи халқи худро гаштаву баргашта барақ зананд ва аз Ватан, миллат, забон ва фарҳанги худ ифтихор намоянд.

Хулоса, имрӯз барои дар тамоми қисми низоми мамлакат ҷиҳати адои хизмати Ватан-Модар барои наваскарон шароитҳои мусоид фароҳам оварда шудааст. Аз ҷавонони ватан талаб карда мешавад, ки бо сари баланд ва рӯи шикастнапазир хизмати Модар-Ватанро адо намоянд. Бе шак ин қарзи фарзандии ҳар яке мост. Ҳамзамон, ҷавонон идомадиҳандаи суннатҳои таърихиву фарҳангӣ ва қадимии миллати худ, сарчашмаи ташаббусҳои бузург, манбаи ғояҳои нав ва тақдирӣ ояндаи Тоҷикистони соҳибистиқлол мебошанд.

Фирӯзамо ФАЙЗУЛЛОЕВА, зав.
кафедрой русскогo языка

ДОБРОЕ СЛОВО О ХОРОШЕМ ЧЕЛОВЕКЕ

Время летит стремительно. Дни складываются в месяцы, из месяцев складываются годы, так незаметно пролетело 33 года с тех пор, как я устроилась молодой специалистом в Кулябский государственный университет имени А. Рудаки. Какое это счастье устроиться по выбранной тобой специальности на работу сразу после окончания высшего учебного заведения! Ты полна сил и энергии, готова свернуть горы! Я многое поняла и многому научилась за годы учебы в университете. Как здорово работать в хорошем коллективе, общаться со студенческой молодежью!

Понятия в девятые годы были другие. Работа день за днем, многочисленные дела, и мы не заметили, как повзрослели. В высшем учебном заведении есть своя сформировавшаяся закономерность. ВУЗ - большой очаг образования и воспитания, поэтому и ответственность там очень большая.

За эти годы я работала с разными людьми. У каждого из них свой характер, свой метод работы, своя квалификация, деловитость, одним словом, у каждого своя гражданская позиция. Не будем говорить плохо о тех, кто ушел из нашего коллектива. Нет идеальных людей: у каждого есть достижения и недостатки. "Самое хорошее качество человека - это умение видеть хорошие стороны другого человека", - гласит народная мудрость.

Савронби Рахимовой я знаю давно, она была моим наставником, потом мне приходилось работать с ней, прислушиваться к ее советам. Когда Савронби Рахимова заведовала кафедрой, руководила женсоветом КГУ им. А. Рудаки у меня была возможность поближе познакомиться с ней. Она каждый раз встречала меня со свойственным ей радушием, внимательно выслушивала, детально разбиралась в проблеме, а затем принимала единственно правильное решение. Савронби Рахимова всегда защищала ин-

тересы коллектива, старалась сделать все возможное для него. Ей чужды гордыня, зазнайство. Про таких людей говорят: "Все великое - просто". Она от чистой души беседовала с каждым, всегда была готова протянуть руку помощи. Сколько хорошего она сделала для студентов и преподавателей! Еще одна хорошая ее сторона - она всегда поддерживает инициативность, конкурентоспособность, ультимативность.

В заключение я хочу выразить глубокую благодарность Савронби Рахимовне за ее человеческий облик, за ее гражданскую позицию пословицей: "У доброй славы большие крылья".

**Фазила Нуралиева, старший
лаборант факультета русской
филологии
УЧИТЕЛЬ - ПРОФЕССИЯ
ДАЛЬНЕГО ДЕЙСТВИЯ**

Кулябский государственный университет имени Абуабдулло Рудаки был и остается местом, где в творческом сплаве образования и науки готовятся профессионалы для работы в науке, образовании, экономике, политике, гуманитарной сфере нашей республики.

Кандидат педагогических наук, доцент кафедры зарубежной литературы с МПРЯЛ Савронби Рахимова прошла большой, достойный глубокого уважения жизненный путь. И каждый ее этап неразрывно связан с образовательной отраслью города Куляб и всей нашей страны...

Ее замечательные качества: умение ладить с людьми, решать многочисленные проблемы, чутко улавливать жизненные перемены, воспринимать новое и претворять это новое в жизнь - нискали Савронби Рахимовне заслуженное уважение коллег. Широкая практическая, инновационная направленность, которые реализуют ее ученики, позволяют им уве-

ренно идти в ногу со временем, заниматься глубокой исследовательской работой. Ее высокий творческий потенциал, самоотверженный труд, профессионализм, беззаветное служение науке всегда вызывали и вызывают у педагогического коллектива восхищение и глубокую признательность.

Существуют разные мнения по вопросу становления педагога. Одни утверждают, что это дар, с которым нужно родиться, другие - что все зависит от системы подготовки будущих учителей. Не пренебрегая значением духовных и индивидуальных качеств личности, для преподавателя педагогической направленности одной из самых важных задач становится выбор способа и методики обучения будущих учителей. Наряду с этим каждый педагог вуза должен обладать набором необходимых профессиональных компетенций, чтобы реализовать учебный процесс и быть примером педагогического мастерства.

Каков же портрет преподавателя русского языка и литературы в таджикском вузе?

Это специалист во всех областях литературы, хорошо разбирающийся как в русской литературе, так и в таджикской литературе. Это педагог и психолог, методист, который понимает тонкости человеческой психики и умеет использовать эти знания при организации учебного процесса. Преподаватель вуза, как и любой педагог, должен быть оратором. Важно различать речевые ситуации, определять целевую аудиторию и в связи с этим использовать понятия, их объем. Преподаватель вуза будет постоянно находиться в поиске новых идей, их апробации и тиражировании, изучать многообразие подходов к решению какой-либо научно-исследовательской проблемы. Следующая характеристика - это эрудиция, высокий интеллектуальный и куль-

турный уровень. Педагогу нужно разбираться в политике и искусстве, знать историю и законы общества, сохранять человеческое достоинство в любых ситуациях. Пожалуй, всеми этими качествами обладает наша уважаемая Савронби Рахимовна.

Уважаемая Савронби Рахимовна, примите слова искренней благодарности, выраженные в стихотворении Роберта Рождественского:

Вы знаете, мне по-прежнему верится,
Что если останется жить Земля,
Высшим достоинством человечества
Станут когда-нибудь учителя!
Не на словах, а по вещей традиции,
Которая завтрашней жизни под стать.
Учителем надо будет родиться
И только после этого - стать.
В нем будет мудрость талантливо-дерзкая,
Он будет солнце нести на крыле.
Учитель - профессия дальнего действия,
Главная на Земле

ФАРҶАНГРО ҶИФЗ БОЯД КАРД!

Дар шароити ҷаҳонишавӣ агар хоҳанд давлатро аз байн баранд, аввал забон ва баъдан фарҳангаширо нест мекунад.

Эмомалӣ РАҶМОН

Мардуми тоҷик дар замони муосир қонунро, ки "Дар бораи танзиму анана ва ҷашну маросимҳо" унвон гирифтааст, барои рушди арзишҳои фарҳанги миллӣ ва пешбурди сатҳи зиндагии хеш қабул шуда, бо устувор ва ихтиёран итоташ менамоянд.

Қонунгузори муосири кишвар бо қабули ҷунин як қонуни аз лиҳози мазмун миллӣ ва аз нигоҳи моҳият демокративу дунявӣ дар ҷодаи ташаққули низоми ҳуқуқи кишвар, инчунин, дар самти таҳими ҷаҳонӣ давлатдори миллӣ раванди тоза пайдо кард. Миллати сарбаланду ваҳдатдӯст ва фарҳангпараст тоҷик ойнаи анъана ва маросиму ҷашнҳои қадимае доранд, ки қисми зиёдашон дар тӯли таърих ҷойгоҳ ва арзиши худро гум накарда, ҳамчун мероси гаронбаҳои маънавий то ба замони мо расидаанд. Шахрвандони ин сарзамини фарҳангдӯсту адабпарвар маросиму оинҳояшонро на танҳо ҳифз кардаву гиромӣ доштаанд, балки дар марҳалаҳои гуногуни ҳаёти худ ба онҳо мазмуни нав ва сифатҳои башардӯстона зам намуда, беҳтаринашонро то даврони мо ба мерос гузоштаанд, ки нигоҳдориву арҷгузорӣ ба ин ганҷинаи бебаҳо вазифаи ҳар як фарди соҳибватан мебошад.

Баъди ба даст овардани истиқлолият ва озодӣ халқи мо ҷимояи ин мероси миллиро яке аз вазифаҳои муҳими худ эътироф карда, ба фарҳанги миллӣ, суннату анъанаҳо ва ҷашну оинҳои мардумӣ умри дубора бахшид. Дар ин замина, мо истиқлолияти давлатиро ҳамчун рамзи озодиву соҳибхитиёрии кишварамон ба муқаддастарин ҷашни сиёсиву фарҳангӣ ва тантанаи давлатдори миллиамон табдил додем. Ҳамзамон бо ин, як силсила ҷашнҳои бостонӣ, аз қабили Наврӯз,

Меҳргон ва Садаро эҳё намуда, идҳои Рамазону Қурбонро расман ба фазаи фарҳангии мамлакат ворид намудем, таҷлили идҳои соҳавӣ ва касбиро дар доираи қонунгузорӣ ба роҳ монда, дар кишвар низоми ягонаи гузарондани ҷашну идҳои милливу диниро ба расмият даровардем.

Яке аз сабабҳои қабули қонуни мазкур аз он иборат буд, ки бо пайдо шудани равияҳои мазҳабии дорои хусусияти ифротӣ ва ӯсул гирифтани тарғиботи зарарнок тавассути баъзе шабакаҳои интернет дар кишвар зухуроти бегонапарастиву тақлид ва хатар ба забону фарҳанг, бахусус, расму оинҳои миллӣ ва ҳатто тарзи либоспӯшии мардуми мо, аз ҷумла занон торафт қувват гирифта, таассубу зиёдаҳои ҳангоми баргузори як қатор маросиму маъракаҳо ба ҳукми анъана даромада буд.

Ҷунин вазъ Ҳукумат ва хусусан сарвари давлатро дар қанор нагузош ва водор сохт, ки аз ташаббуси қонунгузори истифода намуда, қонунро, ки ба беҳтар шудани сатҳи сифати зиндагии аҳолии кишвар мусоидат намояд, таҳия ва пешниҳод кунанд.

Имрӯз бо қаноатмандӣ метавон гуфт, ки қабули қонун ҳамчун яке аз иқдоми муҳимтарин дар самти ҳифзи анъанаҳои мардумӣ боиси ҳалли бисёр мушкилоти ҳаётан муҳими аҳли ҷомеа гардида, ҷашну маъракаҳо ва расму оинҳоро дар кишвар ба низоми даровард.

Пос доштани арзишҳои миллӣ ва решаҳои таърихии онҳо аз ҷумлаи муҳимтарин тадбирҳои ба шумор меравад, ки давлатҳои соҳибистиқлол ба ин васила метавонанд худро аз паёмдҳои номатлуби ва таҳдиду хатарҳои манфии раванди ҷаҳонишавӣ, аз ҷумла таҳмили унсурҳои фарҳангу мазҳабии бегона ҳифз кунанд, яъне амнияти фарҳанг ва пешрафти мустақилонаи хешро таъмин намоянд.

**Ҷамшед БОБОХОНОВ, ассистенти
кафедраи илмҳои компютерӣ**

Ҳазрати Муҳаммад (с) таваҷҷуҳ ба тарбияи ҷисмонӣ оварда амар менамояд, ки: "Мардум, фарзандҳоятонро тирандозӣ, шиноварӣ ва аспсаро бимӯзонед." Пайдошавии назарияи илмӣ ва педагогии тарбияи ҷисмонӣ дар асарҳои файласуфону донишмандони қадим низ ба назар мерасанд. Онҳо тарбияи ҷисмониро ҳамчун қисми асосии тарбияи умумӣ ва таълимӣ ҳисоб менамуданд. Масалан, Афлотун яке аз намояндагони ашрофзодагони Афина, файласуфи идеалист, эҷодгари назарияи инкишофи гармоникӣ сифатҳои ҷисмо-

настикӣ ҷараёни атлетикӣ зам намоянд. Ҳамин тавр, файласуфи дигар Демокрит низ менависад, ки машқи бадан барои ба камол расидани инсон назар ба инкишофи табиӣ афзалияти зиёде дорад. Суқрот ҳам нишон медиҳад, ки саломати хуб аз бисёр фалокатҳо одамро эмин меорад.

Гипократ табиби Юнони Қадим оид ба иҷрои машқҳои ҷисмонӣ ҷунин ақида дорад, ки машқҳои ҷисмонӣ бештар барои пешгирии намудан ва муолиҷа кардани бемориҳои гуногун муфид мебошанд. Ба ҳамин минвол, бештари файласуфону табибон маъсалаҳои умдатарини тар-

МАҚСАД АЗ ОМУЗИШИ ФАЛСАФАИ ВАРЗИШ

нию рӯҳии инсон мебошад. Ӯ бештар тарафдори системаи тарбияи спартанӣ буда, баъзан дар ин доира таълимоти маънавию низ тарафдорӣ менамуд. Афлотун пешниҳод намудааст, ки тарбияи ҷисмонӣ маънавий ҳамон вақт натиҷаи назаррас медиҳад, ки ҷавонон тарзи ҳаёти қаноатпешагиро дастгирӣ намуда, қоидаҳои характери гигиенидоштаро ҳатман риоя намоянд. Намояндаи дигари фалсафаи Арасту низ нисбат ба тарбияи ҷисму рӯҳ ақидаҳои ҷолиби диққате пешниҳод менамояд. Ба ақидаи ӯ ҷисм ва рӯҳи инсон ба ҳамдигар саҳт алоқамандӣ доранд. Се шакли рӯҳро (табиӣ-иродаи матин, хирадмандӣ) ба се раванди тарбия: тарбияи ҷисмонӣ, ахлоқӣ ва маънавий мутобиқ менамоянд. Ба ақидаи ӯ тарбияи ҷисмонӣ тарбияи маънавию пеш мегузарад.

Арасту назар ба Афлотун системаи тарбияи спартанӣ барои машқҳои ҷиддию мушкил зери танқид қарор додааст. Ӯ муқобили он буд, ки ба таҳсилоти гим-

настикӣ ҷисму рӯҳро мавриди омӯзиш қарор дода, оид ба фоидоӣ зарар, вақту замони варзиш ақидаҳои мухталиф пешниҳод намудаанд. Аз мутафаккирони тоҷику форс Муҳаммад Закариёи Розӣ ва Абӯалӣ ибни Сино дар соҳаи фалсафаи тиббу варзиш нақши хеле барҷастае доранд.

Воқеан, мақоми Закариёи Розӣ ва Абӯалӣ ибни Сино дар фароҳам овардани пурра намудани ҳолати илмӣ фалсафаю тиб хеле назаррас мебошанд. Розӣ дар қатори илмҳои замонаш чун ҳакими донишманд ба маъсалаҳои машқваризию риёзат намудан низ рӯ овардааст. Ӯ чунин қайд менамояд: "Марди оқил бояд нуқсонҳои ҷисмонӣ, ки он тибби машхур аст, бубинад".

Ӯ тарзу роҳҳои ба камоли фазилат расидани инсонро нишон дода, қайд мекунад, ки таълиму тарбияи насл вазифаи аввалиндараҷаи одамизод мебошад.

**Парвин САИДОВ, саромӯзгори
кафедраи тарбияи ҷисмонӣ ва
методикаи таълим**

"КОСМЕТИКА" ЗАРАР ДОРАД!

Шабнам АБДУЛЛОЕВА,
донишҷӯи соли 3-уми
факултети филологияи тоҷик
ва журналистика

Ҳар як инсон табиатан худ зебост. Пажӯшишгоҳи муайян кардаанд, ки дар нахустин суҳбату мулоқот 75 дарсади таваҷҷуҳи инсон ба намууди зоҳирӣ равона мешавад. Пас, бояд ҳар як шахс ҳам зоҳир ва ҳам ботинияш зебо бошад. Чунончи яке аз мутафаккирони бузурги Чин гуфтааст: "Зебогӣ дар ҳама ҳафт, фақат ҳар кас онро дида наметавонад".

Дар ҷомеаи имрӯза шахсоне ёфт мешаванд, ки аз орошилот, яъне "косметика" зиёд истифода мебаранд. Гарчанде онҳо хабардор ҳастанд, ки аз меъёр зиёд истифода бурдани орошилот ба пӯсти рӯйи инсон зарар дорад.

Бо суоле, ки "Косметика" ба рӯйи инсон зарар дорад? бо бархе аз мутахассисон муроҷиат кардем, ки онҳо чунин ибрози назар намунонд:

Миралиева Ҷамила, духтури бемориҳои пӯст: "Косметика ба пӯсти инсон зарар дорад. Масалан, дар пӯсти рӯй ҳар гуна донаҳои майда пайдо мешавад, баъзеашонро ба пӯсташон носозгор буда, варам "аллергия" медиҳад. Аз ин хотир, аз ҳар гуна косметикаҳои гуногун истифода набаранд. Аз сурма, усма ва маҳлулҳои табиӣ, ки зарар надорад, истифода баранд. Бисёр вақт дар фасли зимистон барои он, ки норасои витамин дар пӯсти инсон дида мешавад, аз маҳлулҳои истифода баранд, ки дар таркибашон витамини А, В, дошта бошад. Пажӯшишгоҳи муайян кардаанд, ки инсон бояд аз синни 30-35 боло ба "косметика" қардан шуроғу кунад, ки ин он қадар зарар надорад. Имрӯз, ки ба синни 18-19 расидаанд, аз тамоми "косметикаҳо" истифода мебаранд, ки пӯсти онҳоро то ба синни 35 расидан ҳаста мекунаду ҳуснашон ба назар бад менамояд. Агар онҳо аз маҳлулҳои зидди офтоб орошиш кунанд, зарараш камтар аст. Нафароне, ки дар рӯйашон донаи майда ё кунҷит доранд, каме шибит (укроб)-ро гирифта, кӯфта ба рӯйашон моланд, кунҷитро кам мекунад. Аз пӯсти бодиринг, ниқоб омода карда, ба рӯйашон монанд, пӯстро мулоим мекунад".

Бехрӯз Баротов, корманди доруҳона дар шаҳри Кӯлоб: "Духтарони зиёде ҳастанд, ки ба мо муроҷиат карда, доруҳои зидди аллергияи барои пӯстро талаб менамоянд. Сабабашон аз рост наомадани "косметикаҳо" ба пӯсти онҳо иброн мебаранд. Бояд гуфт, ки Худованд ҳар касро ҳусну ҷамол додааст, дигар шарт ва зарур нест, ки аз маводҳои сунъӣ истифода барад. Шахсан ман ба ҳамсарам иҷозат намендиҳам, ки аз орошилот ва маҳлулҳои химикавӣ истифода барад. Танҳо аз маҳлулҳои табиӣ, ки аз гиёҳҳои шифобахш тайёр мешаванд ва пӯсти баданро мулоим мекунанд, истифода мебаранд. Ба ақидаи ман "косметика" зарар дорад".

Зайниддинова Дилором, коргари кошонаи ҳусни "Кимие" дар ноҳияи Восеъ: "Зарар дорад, аммо зан бояд ҳамеша зебо бошад ва худашро оро диҳад. Агар ҳоло мо аз "косметика" истифода набарем, моро девона гуфта, касе ҳамроҳамон сӯҳбат намекунад. Аз ин хотир, истифода баранд, аммо бо меъёраш. Баъзеашон чунон аз метёр зиёд истифода мебаранд, ки бо ҳусни онҳоро ноҳуб нишон медиҳад. Аз меъёр зиёд истифода бурдан танҳо ба арӯсон иҷозат аст".

Хонандаи азиз! аз гуфтаҳои боло бармеояд, ки занону духтарони тоҷик ҳамеша тарафдори зебогӣ буда, барои ба назар зебо расидан кӯшиш менамоянд, аммо хуб мешуд, ки ана ҳамон "косметикаро" ба қадри кофӣ истифода баранд, то ба пӯсти рӯйи онҳо зарар нарасонад.

ДОНИШГОҲИ МАН-ИФТИ-ХОРИ МАН

Шарифхон АЗИЗХОҶАЕВ,
донишҷӯи соли 3-уми
факултети иқтисод
ва идора

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб яке аз машҳуртарин мактабҳои олии вилоят ва мамлакат дар давоми ҳафтоду панҷ соли фаъолияти худ дар қатори дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар дар тарбияи омӯзгорон ва мутахассисони бахшҳои мухталифи ҳаёти ҷомеа ва давлат нақши босазо гузоштааст.

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ падидани замони Иттиҳоди Шӯравист. Аввалин бор 15-уми августи соли 1945 дар бораи таъсис додани Донишқадани давлатии муаллим-тайёркуни дар заминаи Омӯзишгоҳи омӯзгорӣ ба бунёди Донишқадани давлатии омӯзгории шаҳри Кӯлоб асос гузошта шуд. Он рӯзҳо донишқадани дар ҳайати 3 факултет ва шӯъбаҳо: таърих ва филология, табиатшиносӣ ва ҷуғрофия, физика ва математика ба кор шуроғу намуд. Ректори аввалини донишқадани Раҳмон Каримов маҳсуб меёфт. Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24-уми июли соли 1992 Донишқадани омӯзгории шаҳри Кӯлоб номи донишгоҳро гирифт ва 24-уми апрели соли 2009 донишгоҳ ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ номгузорӣ шуд.

Боиси ифтихор аст, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2-юми сентябри соли 2014, тибқи рақами 565 "Дар бораи ҷашни 70-солагии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ" қарор қабул карда шуд ва ҷашни 70-солагии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ 1-уми сентябри соли 2015 дар донишгоҳ бо як тантана гузаронида шуд.

Дар воқеъ боиси ифтихор ва саодатмандист ки имрӯз донишгоҳ на ҳамчун мактаби асосии тарбияи мутахассисони соҳаи маориф ва риштаҳои дигари хоҷагии халқ маъруф гардид, балки бисёре аз дастпарварони он ҳамчун шахсиятҳои намоёни давлату сиёсат, олимону донишмандони маъруф, ҳунармандону адабон ва журналистони варзида симои ҳақиқии донишгоҳро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз он дар бехтарин вазъ муаррифӣ намоанд.

ҶАСОРАТИ ЗАН

Гулбонун НОЗИМ, донишҷӯи
соли 3-уми факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

Хонандаи гиромӣ! Қиссаи воқеаеро аз ҳаёти як зани тоҷик баҳратон пешниҳод мекунем, то тавонем ҷасоратро аз ин зани таҷо омӯзем.

Дар деҳаи хурдакест се номи Сафедоби боло оилаи хушбахте соҳиби се фарзанд: ду духтар ва як писар зиндагӣ мекарданд. Онҳо деҳқонӣ мекарданду ризғу рӯйи ёфта, зиндагашонро пеш мебарданд. Вақте фарзандони онҳо бо гузашти айём бузург шудан мегиранд, талаботи онҳо низ зиёд мешавад. Писари калонӣ ба мактаб меравад. Ба вай либоси мактабӣ, дафтари китоб ва дигар лавозимоти хониш лозим аст, аммо пули аз деҳқонӣ ба дастомадани волидайн барои таъмини оила басандагӣ намекунад. Падар аз сабаби нарасидани шароити иқтисодӣ ба муҳозирати меҳнатӣ ба Федератсияи Россия меравад. Марди бечора дар ватани бегона кор мекунаду маблағи ночизи ба дастовардашро ба фарзандон равон мекунад, то дар қатори дигар ҳамсолонашон бихӯранду бипӯшанд. Дар ғарибӣ зиёд мондани ин падари ба дил наздику аз чашм дури фарзандон зиёд давом намекунад. Падар ба бемории шуш гирифта шуда, дар муддати 2 моҳи дар ғарибӣ буданаш олами фониро падруд меғӯяд. Ҷаму андӯх ба хонадон, ба зиндагӣ бори гаронест, ки инсонро ба вартаи ҳалокат тела медиҳад. Дӯстон ва наздиконаш ҷасади ӯро гирифта, ба Ватан мегиронанд. Ҷаму андӯх тамоми деҳаро фаро гирифта мегирад. Ҷамсари гирён, фарзандони ду чашм дар роҳи падар чор, ки омад-омади падар ва бо табассум нигоҳ кардани ӯро бесаброна интизор буданд, ногаҳон дар саҳни ҳавлӣ мурдашро мебинанд. Оҳи зани таҷо, фиғону нолаи тифлоии маъсум заминро замонро ба ларза дароварда буд. Духтари хурдиаш ҳатто чеҳраи падарро дар хотир надовшт.

Барои як оилаи хушбахт чи хел вазнини сангин аст, ки як узви оиларо аз даст бидиҳад. Пас аз чанд соате майитро ба хок супориданд. Фарзандон ҳарчанд бо доду фиғони баланд мегуфтанд: "Падарҷон, моро танҳо нагузоре, бе шумо зиндагӣ қардан намеҳосем, бе шумо зиндагӣ бароямон маъно надорад, ба шумо саҳт эҳтиёҷ дорем", аммо фарёди бесадо.

Ҷам мадор, эй покдил дар синаат,
Пок дор аз гар губор оинаат.

Зани босабру ботаҳамму фарзандонашро дар оғӯш гирифта, он ҳам муҳаббат, ки ба онҳо дошт, дучанд зиёд намуд, то ғами падар аз ёдашон раваду набудани ӯро эҳсос накунанд, вале ҷойи муҳаббати падарро муҳаббати каси дигар гирифта наметавонад. Рӯзи кӯдакони ятим мегузарад, мардуми хайрхоҳи деҳа ятимонро аз ҳамма ҷиҳат дастгирӣ мекунанд. Фарзандони аз муҳаббати падар дур гираву зорӣ намуда, худро ба дару девор зада, мегуфтанд: "Падарҷон дар кӯҷоест, чаро садои моро мешунавед? Намеоед? Дигар мо киро падарҷон гуфта, садо мекунем?"

Ҷафтаҳо, моҳҳо ва солҳо сипарӣ мегардад, вале боз ҳам фарзандони дар орзуи падар роҳи ӯро мепоянд. Духтари хурдиаш, ки бузург шудан мегирад, ҳамеша аз модараш пурсон мешавад: "Модарҷон, падарамон дар кӯҷост? Чаро намеоед? Чӣ, ӯ дигар моро дӯст намедорад? Чаро ҳамма дӯгонаҳои ман падар доранду ман надорам?"

Гиря модарро гулгир мекунад: "Духтарам, падаратон дар роҳи хело дур аст. Ӯ шуморо бисёр дӯст медорад, вай ба назди мо омада наметавонад. Худо хоҳад бо гузашти замон мо ба наздаш меравем."

Духтар аз сабабе, ки хурд буд, суҳанҳои модарро пай намебурд ва ҳамеша барои ба назди падар рафтан омодагӣ медид. Аз сабабе, ки модари фарзандон маълумоти оӣ надошт, дар муассисаҳои давлатӣ ӯро ба кор қабул намекунанд. Зани бечора сабру таҳаммулро пешан худ намуда, ба корҳои хоҷагидорӣ машғул мешавад ва рӯзи фарзандонашро пеш мебарад.

Ҳоло ин модари мушфиқу ғамхор дар муассисаи деҳа ҳамчун фаррош кор карда, зиндагашро пеш бурда истодааст. Ба ин модари қаҳрамон зиндагӣ осуда таманно дорем.

МУАЛЛИМ МАҚБУБИ ДИЛҚОСТ

Комрони АБДУЛЛО, донишҷӯи
соли 4-уми факултети химия,
биология ва география

Муаллим барои тарбия ёфта, ба камол расондан ва бузург гаштани ҳар як шогирдаш кӯшиши беандоза мекунад, зеро шогирди хуб ифтихори муаллим мегардад. Вақте шогирди муаллим шахси обрӯманд мегардад, бевосита аввалиндараҷа номи муаллимашро мегирад ва аз ӯ розист, ки алфози нақӯйаш омӯхт. Устод агар ба роҳи рост ҳидоятнаш намекард, ҳеҷ гоҳ шарфаманду комёб намегашт. Заҳмати беандозаи омӯзгори бузург тавонист роҳбалади шогирди пурзаковат гашта, соҳибмаълумоташ гардонад. Дуруст аст, ки муаллим роҳнамуоӣ нишондиҳанда созқору ибратомӯз ва мададрасони фарзанди инсон дар роҳи ростику ростиқорӣ ва омӯзишу бурдборихост. Муаллими аз ҳар як норасонои носозноҳ ва беаҳмияти шогирдонӣ худ ба иштироб меафтад. Қуввати худро барои тарбияи фарзанди мардум дарғ намедорад. Меқӯшад, ки бо вуҷуди машаққатҳои зиёду бепоён шогирд ба воя расонад ва соҳибмаълумот гардонад.

Хулоса, муаллим касест роҳнамуоӣ ҳидояткунанда, мунису ғамхор дӯсти беғаразу ислоҳкори ҳамон норасонои нуқсонҳои инсон. Муаллим пешвои омӯзандаи алфози неку таҷассумгари ростику ростиқорист, ки машҳуртарин бузургони рӯйи оламро навиштану хондан ва гуфтору рафтор, пиндори нек ва рафтори нек омӯхтааст.

Сари таъзияи меорам ба номат ман,
Ки аз ту гашташ шогирди доно.

Муаллим ҳамеша кӯшиш менамояд, ки шогирди хуберо барои ҷомеа ба камол расонад. Барои ин ӯ чӣ қадар нури чашмонашро аз даст медиҳад, мӯйи сарашро сафед мекунад, вале боре ҳам шиқоят накарда, ба кори худ содиқ менамояд. Пас, мо шогирдон мебоём ҳамин заҳматҳои кашидани устодонро пос дорем ва корхоеро ба сомон расонем, ки устодон аз мо бифаҳранд.

ҲАРФИ

МАҚТҮБ БА МОДАРАМ

Гангина ДАВЛАТОВА,
донишҷӯи соли 2-уми
факултети филологияи рус

Модар, эй оғози оғозҳо, эй бузургтарини бузургҳо, дар олам касеро аз ту бузургтар надидам, то дил бар ӯ бандам. Ту он қадар бузургӣ, ки офаридгор туро офаридгорӣ додааст. Ту маъзани зебонву садоқатӣ, ту маҳзани меҳру муҳаббатӣ ва тамоми хубихоро метавон дар номи покати хулоса кард. Ишқ бо ту ба камол расид ва меҳрубонӣ бо ту хотима ёфт.

Модар моҳест тобон, ки шабҳои тираи моро равшан месозад. Баҳор бо гулҳои рангинаш дар домони локи модар мешукуфад. Ҳақиқати зиндагӣ модар меҳр парваридан, фидокорӣ намудан ва дӯст доштан аст. Бузургии модар ба ҳақдест, ки ба хотири идома ёфтани зиндагӣ, ба даст овардани хушбахтӣ дар ҳақон дафтари орзуҳои худро нотамам мегузорад.

Модар, китобхоро кофтам, то калимае пайдо кунам, ки битавонад мақому манзалати туро он тавре ки ҳастӣ, ситониш кунам, аммо наёфтам. Оё дар дунё бехтар аз модар шахсе вуҷуд дорад? Ҳаргиз на. Зеботарин дафтаре, ки дар васфи модар будааст, ин он қавли ҳабиби Худост, ки фармудаанд: "Биҳишт зери қадамҳои модарон аст".

Аз сатвати зи шӯрат гар бар фалак занам сар,
Таъзия мекунам боз дар пеши пой модар.

БА УСТОД АХМЕДОВ ИБРОҶИМ

Мафтуна ДОНЁРЗОДА,
донишҷӯи соли 2-уми
факултети филологияи хориҷӣ

Навқалам

Эй устоди меҳрубон, ширинзабон,
Эй устоди ҳамзабон дар ин ҷаҳон.
Мо ҳамеша фахр дорем бо шумо,
Номатон ҳаст доимо вирди забон.
Васфи устод ҳар қадар гӯям кам аст,
Чунки устод беназир дар олам аст.
Қадри устодро бидонед доимо,
Мисли устод Аҳмедов инсон кам аст.
Набинед дарду ранги зиндагиро,
Уқубат дарду ғам ҳаргиз намирор.
Худовандо, ниғаҳ дор дар амонат,
Нагардон хор онро дар ҳақонат.

ҲАҚҚИ УСТОД БУЗУРГТАР

Манучеҳри АШҶР, донишҷӯи
соли 4-уми факултети молиявию
иқтисодӣ, ранси созмони
иттифоқи касабани донишҷӯён

Халқи кӯҳанбунёду маорифпарвари тоҷик аз қадимулайём то ба имрӯз ба устод эҳтироми баланд мегузорад. Натанҳо халқи тоҷик, балки дар тамоми сайёраи замин, қадри устод баланд аст. Шахсе, ки агар хоҳад дар оянда соҳиби илму ҳунар гардад ва мавриди эҳтироми дигарон қарор гирад, бояд пеш аз ҳама эҳтиром ва хидмати устодро ба ҷо орад, зеро аҳли хирад мардумро ба пос доштани қадру манзалати муаллим даъват намуда, ҳаққи ӯро аз падар беш медонистанд:

Ҳаққи устод аз падар беш аст,
В-аз падар устод дар пеш аст.

Ин гуна ҳақиқиносии буд, ки гузаштагон оламро бо илму дониш мусаххар карданд, зеро бе устод наметавон ҳарфе омӯхт, дониш андӯхт ва ба ҷойгоҳе расид. Хуш ба ҳоли шахсе, ки сазовори ин номи бузургу касби пушараф гаштааст. Омӯзгорӣ касби ниҳоят мушқил аст. Гуфтору рафтори некро талқин намудан, илму донишро ба тифле, ки аз олами надорад омӯхтан, инсон сохтану ба сӯи камолу ҷамол ҳидоят намудан саҳл маъни хабар нест.

Аз ин ҷост, ки вақте устод шогирди ба ҷон парвардари рӯи коре мебинанд, беихтиёр мефаҳрад, ки нахли парвардаш самар додааст. Мо вазифадор ҳастем, ки эҳтироми ҳамешагии устодонро ба ҷо оварда, шаъну шарафи онҳоро ҳифз намоём.

МОДАР, ТУ ШАРИҶИ ХОНАДОНӢ!

Модар бехтарин калимаест, ки мо ба забон меорем. Вақте, ки мо калимаи модарро ба забон мегирем, чӣ қадар шодӣ дар дили худ ҳис мекунем. Шахси аз ҳама қиматари инсон ва бебаҳотарин ин модар аст. Дили тавонон модар муҳаббатро мепарварад, рӯзафтадаву дилшикастагонро фаҳшу умед мебахшад.

Модар шарҳи ғамхор ва дилсуз аст. Аз ин рӯ, мо бояд ба қадри модар бирасем, ки дар дунё модар як бор насиби инсон мегардад. Дар пеши пой модар ҳақон ҷой мегирад. Ҷамаи ҷиҳату талошҳои модар дар ин дунё барои фарзандон аст, ки онҳо соҳибмаърифат ва хушрафтор гарданд.

Саодати ЗОИР, донишҷӯи соли 1-уми факултети филологияи тоҷик ва журналистика

ДОНИШЧӢ

БИҶИШТ ЗЕРИ ҚАДАМИ МОДАРОН АСТ

Илҳомӣ САЙМУРТАЗО,
донишҷӯи соли 5-уми
факултети химия, биология ва
география

**Аё модар шунидам пир гаштӣ,
Эя тақдирӣ бадам дилгир гаштӣ.
Маро тақдир берун аз ватан кард,
Ту ҳам бемори ин тақдир гаштӣ.**
Аз оинби калимаи "модар" дар он аст,
ки маҳз ин ном дар зиёда аз 50%-и забонҳои ҷаҳон бо ҳарфи "м"
оғоз ёфта, ба ҳам бениҳоят монанданд. Модарон меҳрубонгар,
пуртоқаттар, нозуктар ва хушбӯйтар мебошанд. Байни одамузода
зебиоро ба модарон лоиқ рабт медиҳанд. Модарон дар зиндагӣ
асосан барои парвариши насли оянда машғул мебошанд. Дар васли
модарон як қатор широн, нависандагон, ҳофизон суруду шерҳон
пурмазмун навиштаанду хондаанд.

ТОҶИКИСТОН

Исмоил БОБОРЗОДА,
донишҷӯи соли 1-уми факултети
химия, биология ва география

Навқалам

**Тоҷикистон, Тоҷикистон,
Тоҷикистон бехтар аз зон.
Ҷар гуле дорад гулафшон,
Тоҷикистон, Тоҷикистон.
Бехтарин аст Тоҷикистон,
Кишвари зон, кишвари зон.
Дорамат дӯст бехтар аз зон,
Тоҷикистон, Тоҷикистон.
Кишвари мост Тоҷикистон,
Ваҳдати мост Тоҷикистон.
Меҳр дорад дар дили мо,
Тоҷикистон, Тоҷикистон.
Сулу дорад Тоҷикистон,
Шукр кунам аз дилу зон.
Неъмате дорад бароям,
Тоҷикистон, Тоҷикистон.
Мешукуфад сол то сол,
Миллати ман, кишвари ман.
То абад бошӣ ту ҳовид,
Тоҷикистон, Тоҷикистон.**

ҶАВОНОН ВА ИСТИҚЛОЛИ- ЯТИ ДАВЛАТИ

Умархон ТУРАХОНОВ,
донишҷӯи соли 3-уми
факултети таърих, ҳуқуқ ва
муносибатҳои байналмилалӣ

Ҷавонон дар ҷаҳони имрӯз ҳамчун
қувваи бузургӣ пешбаранда ва созанда
этироф шудаанд. Имрӯзҳо мебинем, ки
рушди сиёсӣ иқтисодӣ ва иҷтимоӣ
фарҳангии кишвар ба ҷавонон вобастагӣ дорад.

Асосгузори сулуҳ ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президент
Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо назардошти
ин, ки ҷавонон нерӯи созандаву ворисони ояндаи миллат мебошанд,
23-юми майи соли 1997 бо намоияндагонии ҷавонони кишвар мулоқот
намуда, "Дар бораи бехтар намудани қор бо ҷавонон" қарор ба
имзо расонид. Дар баробари ин 21-уми майи соли 2005 Президент
мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар воҳӯрӣ бо намоияндагонии
ҷавонони кишвар изҳор доштанд: "Шумо ҷавонон барои тақдир
имрӯзу ояндаи давлату миллат, рушду ободии мамлакат, дар арсаи
ҷаҳон ва миёни давлатҳои мутамаддини олам мақоми шоиста ёфтани
Тоҷикистони азиз масъулияти бузургро бар дӯш доред".

Асри XXI, ки асри телекоммуникатсия мебошад, мо ҷавононро
зарур меояд, ки ҳар чӣ бештар хубтар барои рушду нуму ва ободу
зебо намудани ватани азизамон саъю кӯшиш намоем. Чунон ки худ
шоҳиди он ҳастем дар асоси дастуру супоришҳои Асосгузори сулуҳ
ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон
муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зиёда аз 30 ҳазор ҷавонони лаёқатманд
аз ҳисоби давлат дар муассисаҳои таҳсилоти олии кишварҳои
пешрафтаи хориҷӣ таҳсил мекунад.

Воқеан ҳам, пешбурди сиёсати давлат дар соҳан ҷавонон аз
соҳони авали соҳибистиқлолӣ яке аз самтҳои афзалиятноки фаъоли-
яти Ҳукумати кишвар ба шумор меравад. Аз ин рӯ, самимона дӯст
доштани Ватан ва ҳифзи намудани манфиатҳои миллии он бояд дар
қалби мо ҷавонони боғайрату далер бошад!

ТЕРРОРИЗМ – ХАТАРИ ГЛОБАЛӢ

Сомон НАЗАРОВ, донишҷӯи
соли 2-юми факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

Имрӯз ва дар оянда низ терроризм яке аз хавфноктарин таҳдидҳо барои инсоният ва ҷомеаи умумибашарӣ боқӣ монда, бо истифода аз технологияи муосир тарзу усули нави истифодабариро қасб мекунад. Дар ҷаҳони муосир таҳдидҳо нишон медиҳанд, ки рӯз аз рӯз, соат ба соат дар ин ҷо он нуқтаи қурраи замин амалҳои номатлуби террористӣ сар зада истодааст. Терроризм ва экстремизм аз як ҷониб чун як вабон аср хатарҳои глобалии ҷиддӣ буда, аз ҷониби дигар аъмоли он гувоҳ аст, ки терроризм Ватан, миллат ва дину маъраба надоранд. Тоҷикистон дар радиои дигар кишварҳои мутараққи ҷаҳон бо ин зуҳуроти марғовар мубориза бурда, талош менамояд аз паёмади нугувори ин гуна амалҳо ҷилавагари наояд. Бо ин мақсад аз тарафи ҳукумати мамлакат яқинанд қонунҳо ва санадҳо, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мубориза бар зидди терроризм" қабул карда шуд. Пешвои миллат доир ба ин масъала, ки дарди рӯз мебошад, чунин иброз менамояд: "Имрӯз терроризм ва экстремизм ҳамчун вабон аср ба амнияти ҷаҳон ва сокини саёра таҳдид карда, барои башариат хатарҳои на камтар аз силоҳи ядрои ба миён овардааст".

Мубориза бо терроризм ва экстремизм фароҳам овардани фазои боварӣ, эҳтиром ба манфиатҳои ҳамдигар ва муттаҳид шудани ҷамаи кишварҳои дунёро дар пешроҳи ин хатарҳои умумӣ тақозо менамояд.

ЯК ҶИКОАТ

Одинашо РАШИДЗОДА,
донишҷӯи соли 2-юми
факултети молиявӣ иқтисодӣ

Замоне як марди сарватманд буд. ӯ
духтари хушгил ва қадрасе дошт ва мехост
бидонад, ки оё ҷавонон духтаршро дӯст дошта, ба ӯ хонадор шудан
мехоҳанд ё барои сарвати падараш хонадор шуданианд?

Бо ҳамин мақсад ӯ ҷавононро ба назди ҳавзе гирд оварда, эълон
менамояд, ки ҳар нафаре, ки ҳавро шино карда гузарад, худаш
метавонад интиҳоб кунад, ё аз се як ҳиссаи сарватам ё духтарамро, вале
дар ёд дошта бошед, ки дар ҳавз тимсоҳҳои гурӯсна ҳастанд. Мард
суханошро то охири нарасона буд, ки яке аз ҷавон ба об ҷаҳид.
Марди сарватманд аз иродани қавии ҷавон дар ҳайрат афтод. Тимсоҳҳо
таъкибаш мекарданд, ниҳоят то ба ӯ расидани тимсоҳҳо ба соҳил
баромад.

Марди сарватманд аз ҷавон пурсид, ки оё як ҳиссаи сарватамро
мегирӣ? Ҷавон "не" гуфт. Марди сарватманд боз аз ҷавон пурсид: "Оё
шавҳари духтари ман шудан меҳодӣ?" Ҷавон ҷавоби аввалашро такрор
кард: "Не" "Пас ту чӣ меҳодӣ?", - пурсид сарватманд.
"Ман ҳамон нафареро меҳодам бисба, ки маро ба ҳавз тела дод",
- посух дод ҷавон.

ТЕРРОРИЗМ – ХАТАРИ ГЛОБАЛӢ

Сомон НАЗАРОВ, донишҷӯи
соли 2-юми факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

Имрӯз ва дар оянда низ терроризм яке аз хавфноктарин таҳдидҳо барои инсоният ва ҷомеаи умумибашарӣ боқӣ монда, бо истифода аз технологияи муосир тарзу усули нави истифодабариро қасб мекунад. Дар ҷаҳони муосир таҳдидҳо нишон медиҳанд, ки рӯз аз рӯз, соат ба соат дар ин ҷо он нуқтаи қурраи замин амалҳои номатлуби террористӣ сар зада истодааст. Терроризм ва экстремизм аз як ҷониб чун як вабон аср хатарҳои глобалии ҷиддӣ буда, аз ҷониби дигар аъмоли он гувоҳ аст, ки терроризм Ватан, миллат ва дину маъраба надоранд. Тоҷикистон дар радиои дигар кишварҳои мутараққи ҷаҳон бо ин зуҳуроти марғовар мубориза бурда, талош менамояд аз паёмади нугувори ин гуна амалҳо ҷилавагари наояд. Бо ин мақсад аз тарафи ҳукумати мамлакат яқинанд қонунҳо ва санадҳо, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мубориза бар зидди терроризм" қабул карда шуд. Пешвои миллат доир ба ин масъала, ки дарди рӯз мебошад, чунин иброз менамояд: "Имрӯз терроризм ва экстремизм ҳамчун вабон аср ба амнияти ҷаҳон ва сокини саёра таҳдид карда, барои башариат хатарҳои на камтар аз силоҳи ядрои ба миён овардааст".

Мубориза бо терроризм ва экстремизм фароҳам овардани фазои боварӣ, эҳтиром ба манфиатҳои ҳамдигар ва муттаҳид шудани ҷамаи кишварҳои дунёро дар пешроҳи ин хатарҳои умумӣ тақозо менамояд.

НАВҚАЛАМ

ДУНӢ ВАҶО НАДОРАД
Дунё ваҶо надорад,
Ба мо раҳме надорад.
Ба дуз Худон таволо,
Касе ғамхор надорад.

МОДАР
Тифл будам, бузург шудам,
Бузург будам, падар шудам.
Падар будам, бобо шудам,
Оқибат бевафо шудам.

**Шоирзун
ФАЙЗУЛЛОЕВ,**
донишҷӯи соли 1-уми
факултети иқтисод ва
идора

ОБУРӢ АҶЛИ ДИН

Суман ШАРИПОВА,
донишҷӯи соли 2-юми факултаи
филологияи тоҷик ва
журналистика

Модар ба мисли замин яқтост, меҳру
муҳаббати ӯ барои мо фарзандон беканора
ва ҷовидона аст. Модар нахустин касест, ки
ба фарзанд дарси одаму одамгарӣ, дарси
ахлоқи ҳамидан инсонӣ ва дарси ватандӯсти-
ву ватанпарвариро меомӯзонад.

**Обурӯи аҷли дин аз хоки пойи модар аст,
Ҷарҷи дорад ин ҷамоат аз дуои модар аст.
Ончи дар васфи биҷишт фармуд Қуръони Карим,
Соҳибн Қуръон биғуфто зери пойи модар аст.**

Зан - модар ба қавми бузургон бо як дасташ ғаҳвора ва бо дасти
дигараш дунёро тақон медиҳад. Аз бисоти бузургаш ба фарзандон
шири сафед медиҳад, то дар зиндагӣ роҳи сафеду бахти сафед ёраш
бошад. Воқеан зан-модар нерӯи инсон ва ҷомеа дар ин ҷаҳон буди
ҳаст ва хоҳад монд. Агар садсолаҳо васфашро рӯи авроқи суҳан
биёрем то ҳол ҳам кам аст. Чӣ қадаре, ки бузургону олимони
хирадмандон бо гирифтани дасти дуои модар бо муваффақиятҳо ноил
гардидаанду сари таъзим пеши пош фуруд овардаанд.

ИҚДОМИ ОҚИЛОНАИ ПЕШ- ВОИ ХИРАДМАНД

Шарифзода Сорбони Рустам,
донишҷӯи соли 1-уми факултети
молиявӣ иқтисодӣ

Асосгузори сулуҳ ваҳдати миллӣ, Пеш-
вои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон роҳбари
оқилу хирадманди миллати тоҷик буда, бо
ташаббус ва иқдомҳои хирадмандонаву оқило-
наи худ диққати ҷомеаи ҷаҳониро ба кишвари таърихӣ мо ҷалб
намудааст. Бо ташаббуси пешгирифти Пешвои миллат муҳтарам
Эмомалӣ Раҳмон соли 2019-2021 ҳамчун "Соҳони рушди деҳот,
сайёҳӣ ва хунаҳон мардумӣ" эълон гардид. Бо ин иқдоми пешгириф-
таи худ Пешвои миллат меҳод, он хунаҳоре, ки аз аҷлдонии халқи
тоҷик то ба имрӯзи мо мерос мондаанд, боз ҳам ба таври замонавӣ
ривочу равнақ ёбанд. Хунаҳон миллӣ аз қабилӣ табактарошӣ, атласу
адресобӣ, чакандӯзӣ, қулолгарӣ, ҳайкалтарошӣ ва ғаёраҳо, хулоса чӣ
хунаре, ки халқи тоҷики мо доранд, онҳоро боз ҳам сайқал диҳанд.
Он нафароне, ки аз давлатҳои ғунугун ҳамчун сайёҳ ба Ҷумҳурии
Тоҷикистон ворид мешаванд, аз хунаҳон халқи мо ҳаловат мебаранд
ва боз ба ҷойҳои таърихӣ аз назари худашон менигаранд ва ба худ
ғизои маънавӣ мегиранд.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2017 ба донишҷӯи соли 4-уми факултаи
молиявӣ иқтисодӣ (таълими рӯзона) Бокризода Камолитдин додааст,
бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2018 ба донишҷӯи соли 4-уми факултаи
омӯзгорӣ ва фарҳанг (таълими рӯзона) Шукронии Ҷумаҳон додааст,
бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2017 ба донишҷӯи соли 4-уми факултаи
молиявӣ иқтисодӣ (таълими рӯзона) Умаров Саидҷон Сатторович
додааст, бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2018 ба донишҷӯи соли 3-уми факултаи
молиявӣ иқтисодӣ (таълими рӯзона) Саидзода Диловар Ҷума
додааст, бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2019 ба донишҷӯи соли 2-юми факултаи
молиявӣ иқтисодӣ (таълими рӯзона) Гафуров Аҳад додааст, бинобар
сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2020 ба донишҷӯи соли 1-уми факултаи
таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ (таълими рӯзона)
Самадов Давлатшо додааст, бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор
соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2019 ба донишҷӯи соли 2-юми факултаи
физика ва математика (таълими рӯзона) Зулпалиев Ёрмуҳаммад
додааст, бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2016 ба донишҷӯи соли 3-юми факултаи
молиявӣ иқтисодӣ (таълими рӯзона) Шермадов Ҳабибулло Дилова-
рович додааст, бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа
шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2018 ба донишҷӯи соли 3-юми факултаи
иқтисод ва идора (таълими рӯзона) Шафиев Даврон додааст,
бинобар сабаби гум шуданиаш аз эътибор соқит доништа шавад.

XXXX

Кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷии ДДК ба номи А.
Рӯдакӣ барои ишғоли вазифаи дотсенти кафедра (ду ҷой) эълон
мекунад.

МУНОЗИРАИ СИМИНИ БЕҲБА- ҲОНӢ БО ИБРОҲИМ САҲБО

"ОЗОР"

СИМИНИ БЕҲБАҲОНӢ:

Ё Раб маро ёре бидеҳ то саҳт озораш кунам,
Ҳаҷраш диҳам, заҷраш диҳам, хораш кунам зораш кунам.
Аз бўсаҳои оташин, в-аз хандаҳои дилнишин,
Сад шуъла дар ҷонаш занам, сад фитна дар кораш кунам.
Дар пеши чашмаш соғаре гирам зи дасти дилбаре,
Аз рашк озораш диҳам, в-аз ғусса бемораш кунам.
Банде ба пояш афканам, ғўям Худовандаш манам,
Чун банда дар савдои зар, колои бозораш кунам.
Гўяд бияфзо маҳри худ, ғўям бикоҳам маҳри худ.
Гўяд, ки камтар кун ҷафо, ғўям ки бисёраш кунам.
Ҳар шомғаҳ дар хонае, чобуктар аз парвонае.
Рақсам бари бегонае, в-аз хеш безораш кунам.
Чун бинам он шайдои ман фориг шуд аз аҳволи ман,
Манзил кунам дар кӯи ӯ, бошад, ки дидораш кунам.
Чун ёр шуд, бори дигар кўшам ба озори дигар,
То ин дили девонаро розӣ зи озораш кунам.

ИБРОҲИМ САҲБО:

Ёрат шавам, ёрат шавам, ҳарчанд озорам кунӣ,
Нозат кашам, нозат кашам, гар дар ҷаҳон хорам кунӣ.
Бар ман писандӣ гар ситам, дилро насозам ғарқи ғам,
Бошад шифобахши дилам, к-аз ишқ беморам кунӣ.
Гар рониям аз кӯи худ, в-аз боз хонӣ сӯи худ,
Бо қаҳру қаҳрат хушдилам, ҳар ишва дар корам кунӣ.
Ман тоири пар бастаам дар кунҷи ғам биншастаам,
Ман кай қафас бишкастаам, то худ гирифтаам кунӣ.
Ман ошиқи дилдодаам, баҳри бало омодаам,
Ёри мани дилдода шав, то бо бало ёрам кунӣ
Моро чу қардӣ имтиҳон, ночор гардӣ меҳрубон,
Раҳм, охир эй ороми ҷон бар ин дили зорам кунӣ.
Гар ҳоли дашномам диҳӣ, рӯзи дигар ҷонам диҳӣ,
Комам диҳӣ, комам диҳӣ, алтофи бисёрам кунӣ.
Шамъи шабафрӯзам шавӣ, ғамхору дилсӯзам шавӣ,
Ҳар рӯзу шаб офарин, бар табъ саршорам кунӣ...

ҶАВОБИ СИМИНИ БЕҲБАҲОНӢ:

Гуфтӣ, шифо бахшам ту ро, в-аз ишқ беморат кунам,
Яъне ба худ душман шавам, бо хештан ёрат кунам?
Гуфтӣ, ки дилдорат шавам, шамъи шаби торат шавам
Хоби муборак дидаӣ, тарсам, ки бедорат кунам.

ҶАВОБИ ИБРОҲИМ САҲБО:

Дигар агар урён шавӣ, чун шоҳи ларзон шавӣ,
Дар ашқо ғалтон шавӣ, дигар намехоҳам ту ро.
Гар боз ҳам ёрам шавӣ, шамъи шаби торам шавӣ,
Шодон зи дидорам шавӣ, дигар намехоҳам ту ро.
Гар маҳраи розам шавӣ бишкаста чун созам шавӣ,
Танҳо гули нозам шавӣ, дигар намехоҳам ту ро.
Гар боз гардӣ аз хато, дунболам ой ҳар қучо,
Эй сангдил, эй бевафо, дигар намехоҳам ту ро....

Аҷоибот дар он аст, ки мисриёни қадим хосияти зиддибактериявӣ доштани асалро ошкор намуда, ҷасадиҳои фиръавнҳои худро дар қатори дигар моддаҳо бо омехтагии асал мумиё мекардаанд. Аз таърих маълум аст, ки ҷасади лашкаркаши маъруфи асри қадим Искандари Мақдунӣ бо асал мумиё карда, ба ватанаш фиристода шуда будааст. Дар мамолики иқлимаш гарм одамон барои вайрон нашудан тухми зироатҳои камёфтро дар дохили зарфҳои асалдошта нигоҳ медоштанд.

Аз илми тиб Буқрот (Гиппократ, солҳои 460-370 пеш аз милод) дар усули табобати худ асалро васеъ истифода мебард ва гуфта буд: "Агар асал саҳари ба қадри

мавҷуд аст: яке Куръон ва дигаре асал". Дар ҳадисиҳои Имом Бухорӣ, Муслим, Абӯ Мутаваккил аз Абӯ Саид ал-Ҳичр нақл карда мешавад, ки боре ба назди Пайғамбар (дуруд ба ӯ) шахсе омад ва гуфт: "Бародари ман аз дарди меъда шикоят дорад". Пайғамбар (дуруд бар ӯ) посух доданд, ки "Бародаратро асал хӯрон". Он шахс рафт ва пас аз чанде баргашта гуфт: "Асал хӯрондам, лекин фоида накард". Пайғамбар ин маротиба ҳам хӯрондани асалро маслиҳат доданд. Ҳамин тариқа, ин қазия се маротиба тақрор ёфт ва оқибат паёмбар (дуруд бар ӯ) гуфтанд: "Худованд ҳақ аст, аммо меъдаи бародари ту фиреб медиҳад".

Дар ин ҳадис ҳикмати ниҳон аст. Мақса-

АСАЛ: ИСТИФОДА АЗ ЗАМОНҲОИ ҚАДИМ ТО ИМРӯЗ

лозима истеъмол карда шавад, инсон аз ҳар гуна беморӣ эмин мемонад, умри дароз мебинад". Олими машҳури Юнон, асосгузори илми ҳандаса (геометрия) Балиғурс (Пифагор), ки соли 497 пеш аз милод вафот кардааст, сабаби умри дароз дидан ва ҷисмонан боқувват будани худро аз мутассил истеъмол кардани асал медонистааст.

Императори Рум Юлий Сезар боре ба ҷашни 100-солагии зодрузи сенатор Пол Румелия иштирок карда, сабаби дарозумрии ӯро пурсон шудааст. "Сабаби дарозумрии ман дар истеъмоли доимии асал аст", ҷавоб додааст Пол Румелия.

Табобати беморон тариқи истеъмоли асал махсусан дар кишварҳои Осиёи Марказӣ низ рои будааст. Асосгузори илми тиб, олими Шарқ, ифтихори миллати тоҷик, Шайхурраис Абуалӣ Ибни Сино дар китоби "Ал-Қонун" тайёр намудани 50 намуди доруворихоро, ки дар таркибашон асал мавҷуд аст, шарҳу эзоҳ додаанд. Фоидаҳои маҳсулотҳои занбӯри асал хеле зиёд мебошанд Масалан, дар китоби "Алқонун-фи-тиб"-и А. Сино омадааст, ки агар инсон тавонад шири модарзанбӯрро истифода барад, ҷавонии ӯ нигоҳ дошта мешавад. Агар меъдаи одам яра ё газак дошта бошад, асалро бо мум якҷоя карда хӯранд, ба меъда шифо мебахшад. Асал бошад, барои рафти тамоми давоҳо ва зуком, гирифтани газак, аз ҷумла асалро дар пой молида ба лата мебандад, ки газакӣ пойро нест мекунад истифода мебаранд, ки ин дар китоби "9 ҳазор ретсепт" омадааст. Занбӯри асал ягон зарар надорад. Дар китоби олими турк (Охрани о природе) Ҳорун Яҳё омадааст, ки занбӯри асал ин муҳофизатгари табиат мебошад. Ягона ҳашаротест, ки бепартов ва кашфкунандаи асрори нав аст.

Пайғамбари ислом ҳазрати Муҳаммади Мустафо (дуруд ба ӯ) дар як ҳадисашон мефармоянд: "Барои шумо ду шифо

ди тақроран таъкид намудани истеъмоли асал аз ҷониби пайғамбар ин қабули меъёри муайяни асал, ки ба табобат мусоидат менамояд, мебошад, чунки миқдори ками

он фоида намеорад ва миқдори зиёди он зараровар аст. Ҳадиси "Худованд ҳақ аст, аммо меъдаи бародари ту фиреб медиҳад" ба дуруст будани воситаи табобат ва вайрон гаштани амали меъда ё дар он мавҷуд будани миқдори зиёди моддаҳои зараровар ишора менамояд.

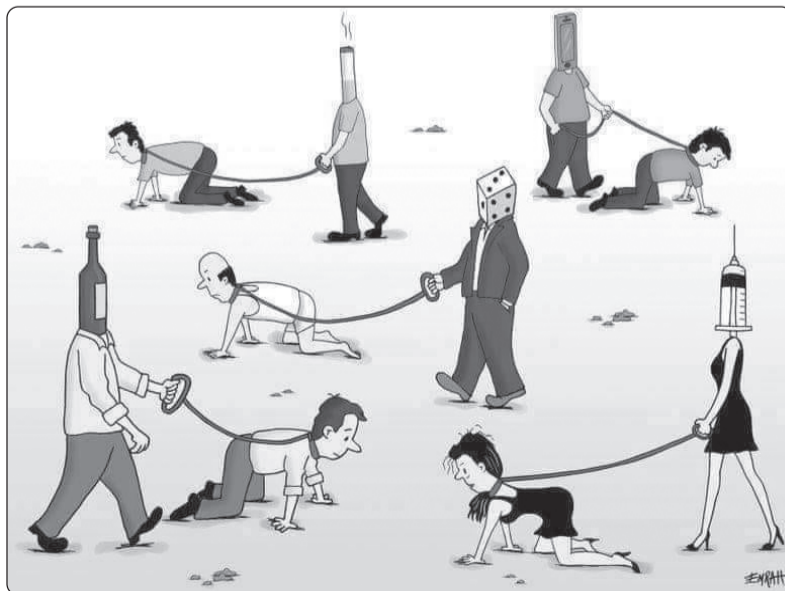
Дар ҳадиси дигар пайғамбари акрам (дуруд бар ӯ) тартибу низоми дини мубини исломро тавсиф намуда, рафтору кирдори умматони худро ба занбӯри асал нисбат медиҳанд: "Мӯъмин монанди занбӯри асал аст: Ҳама чизаш некист, ҳамон гуна, ки ҳама чизи занбӯри асал пок ва нек аст".

Аз ин ҷиҳат метавон зикр намуд, ки асал яке аз муҷизаҳои табиат бо амри Аллоҳ офарида шудааст ва ҳеҷ ширинӣ ба он баробар шуда наметавонад. Дар таркибаш тамоми макро ва микро элементҳои мавҷуд буда барои тамоми бемориҳои хусусияти шифобахширо дорост. Асаби табиӣ ин ягона маҳсули заебӯри асал мебошад, ки бо хос ва хусусияти таркибиаш аз дигар маҳсулотҳои занбӯри асал тафовут дорад. Асаби табиӣ тоза барои ҳамеша истифода намудан зарур буда аз он манфиат ҳасту зарар надорад.

Абдуаҳад ШАРИПОВ, муҳаққиқ

АКСҲОИ ГӢЁ

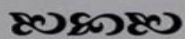

Ман имрӯз садҳо маротиба шукрона мекунам, ки сазовори эътимоду бовари халқи азизам ҳастам ва барои ин эътиқоду иҳлоси бузург ва дастгириву дуои хайри падарону модарон дар назди тамоми мардуми шарифи Тоҷикистон сари таъзим фуруд меорам.

Ман ҳамаи шумо - халқи азизам ва хурду бузурги Тоҷикистонро сидқан дӯст медорам ва то нафаси воқасин ба шумо содиқона хизмат мекунам.

Ҳафтхони зиндагӣ

- 1) Бо гузаштаҳо сулҳ варз, то имрӯзаатро такон надиханд.
- 2) Онҷи дигарон дар бораи ту меандешанд, кори ту нест.
- 3) Вақт беҳтарин табиб аст, барояш вақт деҳ.
- 4) Ҳеч кас мудирӣ хурсандии ту нест, ба ҷуз худат.
- 5) Ҳаёти худро бо дигарон муқоиса накун ва онҳоро қазоват ҳам накун, зеро аз саргузашти онҳо аслан чизе намедонӣ.
- 6) Зиёд ба фикру андеша ғарқ машав. Табиист, ки посухи бисёре аз суолҳоро намедонӣ. Онҳо сари вақти худ хоҳанд омад.
- 7) Лабханд зан. Ҳамаи мушкilotи олам бар сари ту нест.

ЧАНД ПАНД

Барои хунарманди асил марз ва девор вучуд надорад.
Леонид Сухоруков
XXXX

Синну соли муносиб барои сиёсатмадор то 65 солагист, баъди он вай ба заъф мегарояд.

Б. Елтсин
XXXX

Одамон ба ду қисм тақсим мешаванд: онҳое, ки ба маҳбас нишастаанд ва онҳое, ки

бояд дар маҳбас шинанд.

Марсел Ашор
XXXX

Муҳаббати ин ё он шахр аз он ҳиссиёте шакл мегирад, ки шахс аз сар гузаронидааст, на аз ҳиссиёте, ки шахр барангехтааст.

Марлен Дитрих
XXXX

Барои вазир гуфтани як сухани аблаҳона хатарноктар аз рафтори аблаҳона аст.

Жан Франеуа де Рен

СОПРҶЗ ХУЧАСТА БОД!

Маъмурият, ҳайати профессорону устодон, кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, инчунин ҳайати эҷодии рӯзномаи "Анвори дониш" омӯзгорон ва кормандони зерини донишгоҳро, ки моҳи ноябри солиёни гуногун таваллуд шудаанд, табрику таҳният гуфта, аз даргоҳи Яздони пок барояшон тансиҳатӣ, умри бардавом, сари баланд, тани неруманд ва дар қору фаъолиятшон комёбиҳои беназирро таманно доранд. Бигуздор ҳамеша чун кӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Рӯдакӣ хушбаён, чун Саъдӣ дарозумр, чун Ҳофиз шухратманд ва чун Чомӣ хоксор бошед! Ҳеҷ гоҳ БАХТ ва ХИЗР қошонаи шуморо тарк насозанд! Мисли гулҳои баҳорӣ, ки ҳама саросар зебо ҳастанд, зебо бимонед. Хушиву хурсандӣ, ки беҳтарин ҳамсафари инсонанд, доим ҳамсафаратон бод!

Бигуздор дар умратон баракат ва дар касбатон муваффақият пайвасти амалӣ гардад.

1. РАҲМАТОВ УМЕД, 01.11.1983, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ;
2. НАЗАРОВ ШОДӢ, 01.11.1993, ноизири тестӣ;
3. СИРОҶИДДИНИ ДАВЛАТАЛИ, 01.11.1991, ассистенти кафедраи математика ва методикаи таълими он;
4. МУРОДОВ АМИРАЛИ, 02.11.1953, саромӯзгори кафедраи таъсилоти томактабӣ;
5. ОДИНАЕВА СИТОРА, 03.11.1984, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ;
6. БАХТОВАРИ АНВАР, 04.11.1991, ассистенти кафедраи география ва сайёҳӣ;
7. ИСМОИЛОВА МУБОРАК, 04.11.1963, ассистенти кафедраи химия ва биология;
8. ПИРАКОВА НАСИБА, 05.11.1988, ассистенти кафедраи илмҳои компютерӣ;
9. ХУДОЁРОВ ҚУРБОН, 05.11.1946, саромӯзгори кафедраи химия ва биология;
10. САЙДАЛИЕВ АБДУЛАЗИЗ, 05.11.1948, саромӯзгори кафедраи физика математика таълими он ва технологияи материалҳо;
11. ШЕРОВА ИДИГУЛ, 05.11.1972, лаборанти кафедраи география ва сайёҳӣ;
12. ГУЛОВ РУСТАМ, 07.11.1981, сардори Раёсати тарбия;
13. РАҲИМОВА САВРОНБӢ, 08.11.1945, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи забонҳои муосирӣ рус (75-солагӣ муборак бошад!);
14. ЛОЙҚОВ ХУШҚАДАМ, 08.11.1994, мутахассиси Раёсати илм ва инноватсия;
15. РАҲИМОВА САРВИНОЗ, 09.11.1992, ассистенти кафедраи илмҳои компютерӣ;
16. УСМОНЗОДА СОРОБОН, 09.11.1994, ассистенти кафедраи сиёсатшиносӣ;
17. КЕНҶАЕВА ОЗОДА, 11.11.1964, саромӯзгори кафедраи забони тоҷикӣ;
18. ҚУРБОНАЛИИ САИД, 11.11.1992, ассистенти кафедраи тарбияи ҷисмонӣ ва матодикаи таълими он;
19. НАЗАРОВА РУХШОНА, 12.11.1981, ассистенти кафедраи забони русӣ;
20. ҚУРБОНОВ НЕКРҶЗ, 13.11.1992, ассистенти кафедраи иқтисод ва идора;
21. АМИРОВ ФАЙЗУЛЛОХУҶА, 13.11.1965, саромӯзгори кафедраи фалсафа (55-солагӣ муборак бошад!);
22. ШАМШОДИ ҶАМШЕД, 14.11.1993, сармутахассиси Раёсати илм ва инноватсия;
23. РАФИЕВ САФАРХОН, 14.11.1983, номзади илмҳои педагогӣ, ноиб ректор

- оид ба илм ва инноватсия;
24. АРБОБОВ ҶАМОЛИДДИН, 15.11.1960, посбон (60-солагӣ муборак бошад!);
25. САФАРОВ ХОЛМАД, 16.11.1960, саромӯзгори кафедраи таърихи халқи тоҷик;
26. НУРМАТОВ НЕЪМАТУЛЛО, 17.11.1989, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ;
27. РАҲИМОВА ҚУРБОНБӢ, 17.11.1978, ассистенти кафедраи иқтисод ва идора;
28. ДАВЛАҲМАДОВА ОБИДАМО, 18.11.1976, фаррош;
29. АЗИМОВ САИДИБРОҶИМ, 19.11.1958, саромӯзгори кафедраи илмҳои компютерӣ;
30. МИРЗОЕВА БУНАФША, 22.11.1974, ассистенти кафедраи таъсилоти ибтидоӣ;
31. РАСУЛОВА ЛУТФИЯ, 22.11.1988, номзади илмҳои иқтисодӣ, декани факултети иқтисод ва идора;
32. САЙДАМИРОВА МУҚАДДАС, 22.11.1955, саромӯзгори кафедраи забонҳои хориҷӣ (65-солагӣ муборак бошад!);
33. АБДУЛЛОЕВ НАСРУЛЛО, 24.11.1986, номзади илмҳои сиёсӣ, мудири кафедраи фалсафа;
34. ЛУҚМОНОВА НИГИНА, 24.11.1961, фаррош;
35. РАҲМАТОВА РАЙҶОНГУЛ, 25.11.1970, ассистенти кафедраи физика, матодикаи таълим ва технологияи материалҳо (50-солагӣ муборак бошад!);
36. ҲУСЕЙНЗОДА АМИНҶОН, 26.11.1986, декани факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ;
37. БОБОЕВА ТАБАССУМ, 27.11.1987, коргузори кафедраи назарияи иқтисодӣ;
38. ГУЛОВ САТТОР, 28.11.1962, муҳосиби шӯъбаи ҳисоб;
39. ВАТАНОВА ГУЛ, 30.11.1969, фаррош;
40. ҲАСАНОВ МАҲМАДСАИД, 30.11.1989, ассистенти кафедраи фалсафа.

МУАССИС:

ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ КҶЛОБ
БА НОМИ АБҶАБДУЛЛОҶИ
РУДАКӢ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

МИРАЛИЗОДА АБДУСАЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор,
ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

КАРИМОВ САМАРИДДИН,
доктори илмҳои химия, профессор,
узви пайвасти АМТ

ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛО,
доктори илмҳои фалсафа, профессор

ҶУМЪАХОН АЛИМИЙ,
доктори илмҳои филологӣ, профессор

ХОЛИҚЗОДА АЙНИДДИН,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

ҶУЛОМОВ ИСЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД,
доктори илмҳои таърих, профессор

МИРЗОЕВ САЛИМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

ИЗЗАТУЛЛОЕВ КУГАН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

ЗАФАР МИРЗОЁН,
ховаршинос, профессори фахрии
донишгоҳ

РАФИЕВ САФАРХОН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

НАЗАРОВ ХОТАМ,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

САРМУҲАРРИР:

ҶАҶОНГИР РУСТАМШО,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

Андеша ва ақидаҳои нашршудаи шахсии муаллифон дар мақолоти гузоришҳо ақидаи расмии ҳайати эҷодии рӯзнома махсуб намешавад. Дурустии асноду далели мақолаҳо ба уҳдаи муаллифон аст.

Рӯзнома дар ҚДДМ
"Мега-принт" ба таъби расидааст.
Адади нашр 5200

Нашрия дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон №030/
РЗ-97, 30.08.2017 аз нав ба қайд гирифта шудааст.

Маводҳо бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ нашр мешаванд.
Рӯзнома тарикӣ обуна дастрас мегардад.

НИШОНӢ:

735360. ш.Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj
Телефон: корӣ: (83322) 3-31-15,
мобилӣ: 985-76-77-12; 981-00-02-19